

Webinar maatregelen voor fietsers en voetgangers bij WiU

Woensdag 8 mei 2024

Huisregels kenniscafé

Mute

Bij entree staat je microfoon op 'mute'. Om achtergrondgeluid te voorkomen, vragen we iedereen om ook op 'mute' te blijven.

Vragen?

Zet vragen in de chat; onze moderator houdt dit in de gaten.

Bij voldoende tijd kun je desgevraagd je vraag zelf live stellen.

Opnames

Het kenniscafé wordt opgenomen en later gedeeld, inclusief alle presentaties.

Wil je liever niet op de video? Zet dan je camera uit.

Programma

- 10.00 Welkom (Hillie Talens - CROW)
- 10.10 Richtlijnen 96b 2020
(Bert Henzen)
- 10.40 Maatregelen in de praktijk
(Anne Wiersma – gemeente Rotterdam)
- 11.10 Discussie
- 11.25 Afsluiting

Aanleiding

- Actie van de Fietzersbond om aandacht te vragen voor passende maatregelen
- Enkele afstudeerscripties
- Eigen ervaringen

Zo kan het ook

Het woord is aan Bert Henzen

Bedankt voor uw aandacht!

Informatie over publicatie Standaardmaatregelen op niet-autosnelwegen:
<https://www.crow.nl/publicaties/standaardmaatregelen-op-niet-autosnelwegen>

Informatie over online kennismodule Werk in uitvoering: <https://www.crow.nl/online-kennis-tools/kennismodule-wiu>

Informatie over fietsvoorzieningen: <https://www.fietsberaad.nl/>

Maatregelen voor fietsers en voetgangers bij wegwerkzaamheden CROW Richtlijnen Werk in Uitvoering 96b - 2020

Maatregelen voor fietsers en voetgangers bij wegwerkzaamheden

CROW Richtlijnen Werk in Uitvoering 96b – 2020

Maatregelen voor fietsers en voetgangers bij wegwerkzaamheden

CROW Richtlijnen Werk in Uitvoering 96b – 2020

Inhoud

- 1 - Inleiding CROW 96a & 96b - WiU 2020
- 2 - Van principe naar standaardmaatregel
- 3 - Keuzebomen voetpaden/fietspaden
- 4 - Maatregelen voetgangers/voetpaden
- 5 - Maatregelen fietsers/fietspaden
- 6 - Omleiding voetgangers en fietsers

Bert Henzen

1 - Inleiding CROW 96a & 96b - WiU 2020

Aanleiding herziening 2020

- meer afstemming op rol van wegbeheerder
- meer samenhang in richtlijnen en maatregelen
- afwegingsmethodiek voor inzet verkeersregelaars
- aandacht voor arbeidsomstandigheden van verkeersregelaars
- introductie 'adviesroutes'
- onderlinge afstemming 96a en 96b
- onderscheid in principe, standaard en locatie-specifiek
- minder spreiding van informatie (van 7 naar 4 publicaties)

2 - Van principe naar standaardmaatregel

Waarom principes?

- richtlijnen met principes en standaardmaatregelen bieden ruimte voor invoeren van best-practices en praktijkvoorbeelden

- de praktijk levert input voor verbetering van richtlijnen

2 - Van principe naar standaardmaatregel

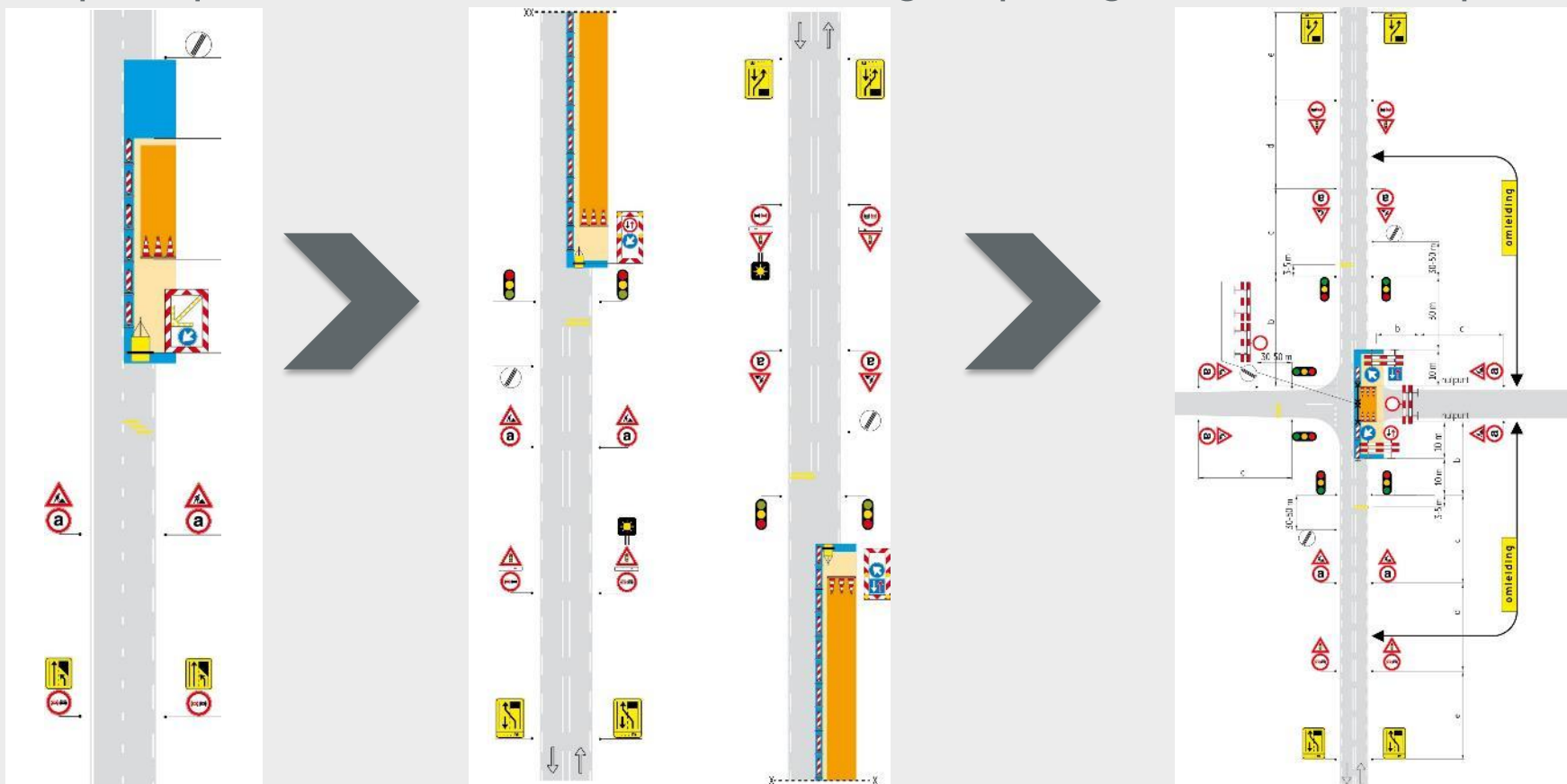
Waarom principes?

- wegbeheerders en/of opdrachtgevers kunnen sturen op uiteindelijke maatregel
- opdrachtnemers kunnen zelf met voorstellen komen voor maatregelen die voldoen aan de vijf topeisen
- wegbeheerders kunnen aanvullingen en/of handboeken ontwikkelen met maatregelen specifiek afgestemd op wegen in hun beheersgebied
- organisaties kunnen aanvullingen en/of handboeken ontwikkelen met maatregelen specifiek afgestemd op hun werkzaamheden

2 - Van principe naar standaardmaatregel

Van principe naar standaardmaatregel

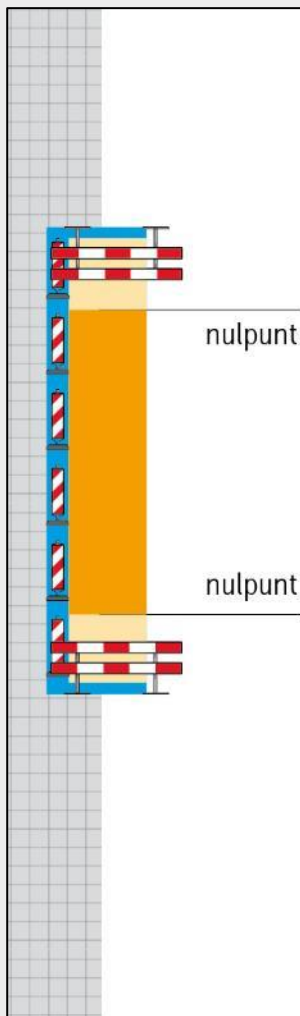
- principe = basis voor standaardmaatregel op wegvakken én kruispunten

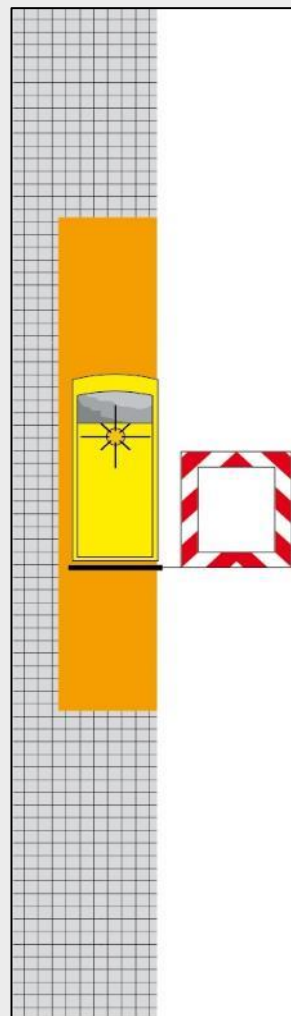
2 - Van principe naar standaardmaateregel

2 principes
voor
voetpaden:

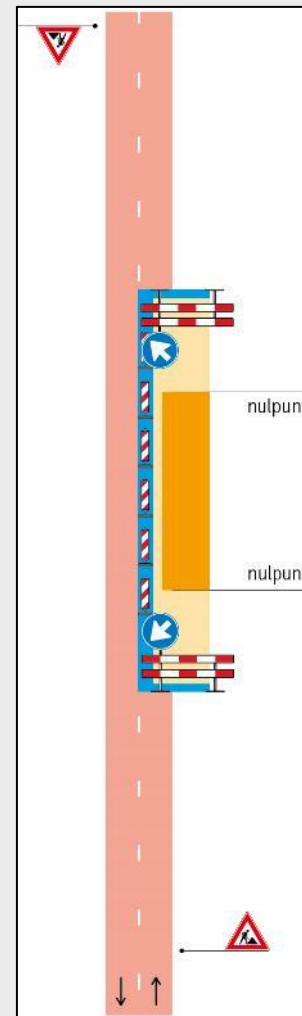
stationair
en rijdend

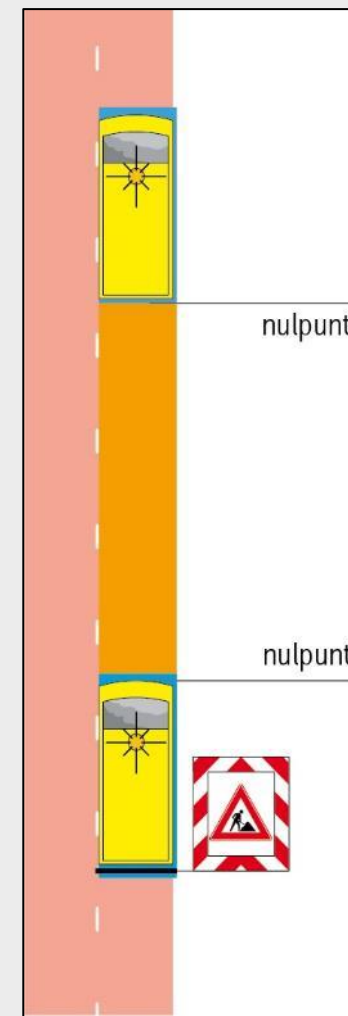
1100P01

1100P02

1120P01

1120P02

2 principes
voor
fietspaden:

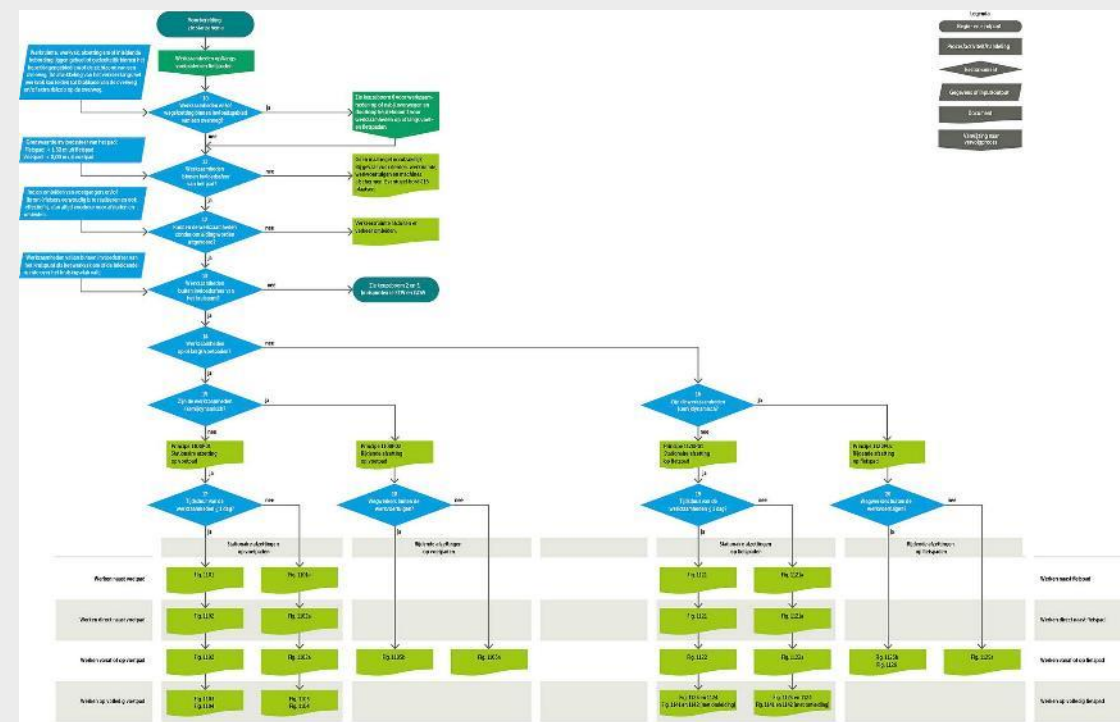
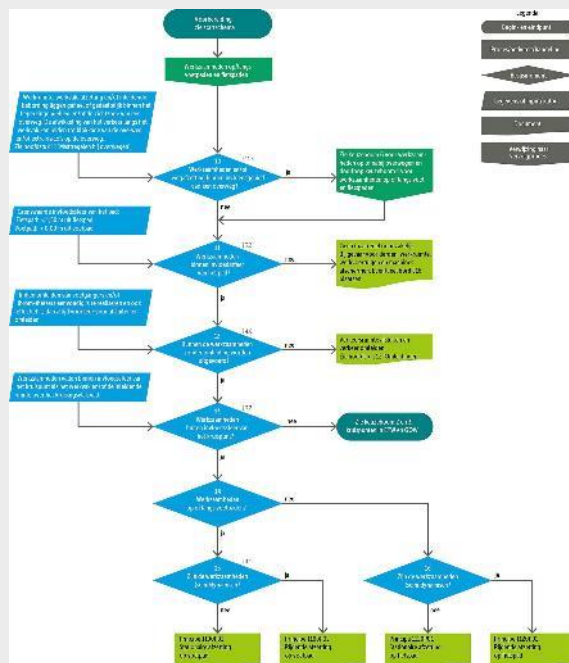
stationair
en rijdend

**voorbeeld
van
principe(s)
naar
standaard-
maatregel**

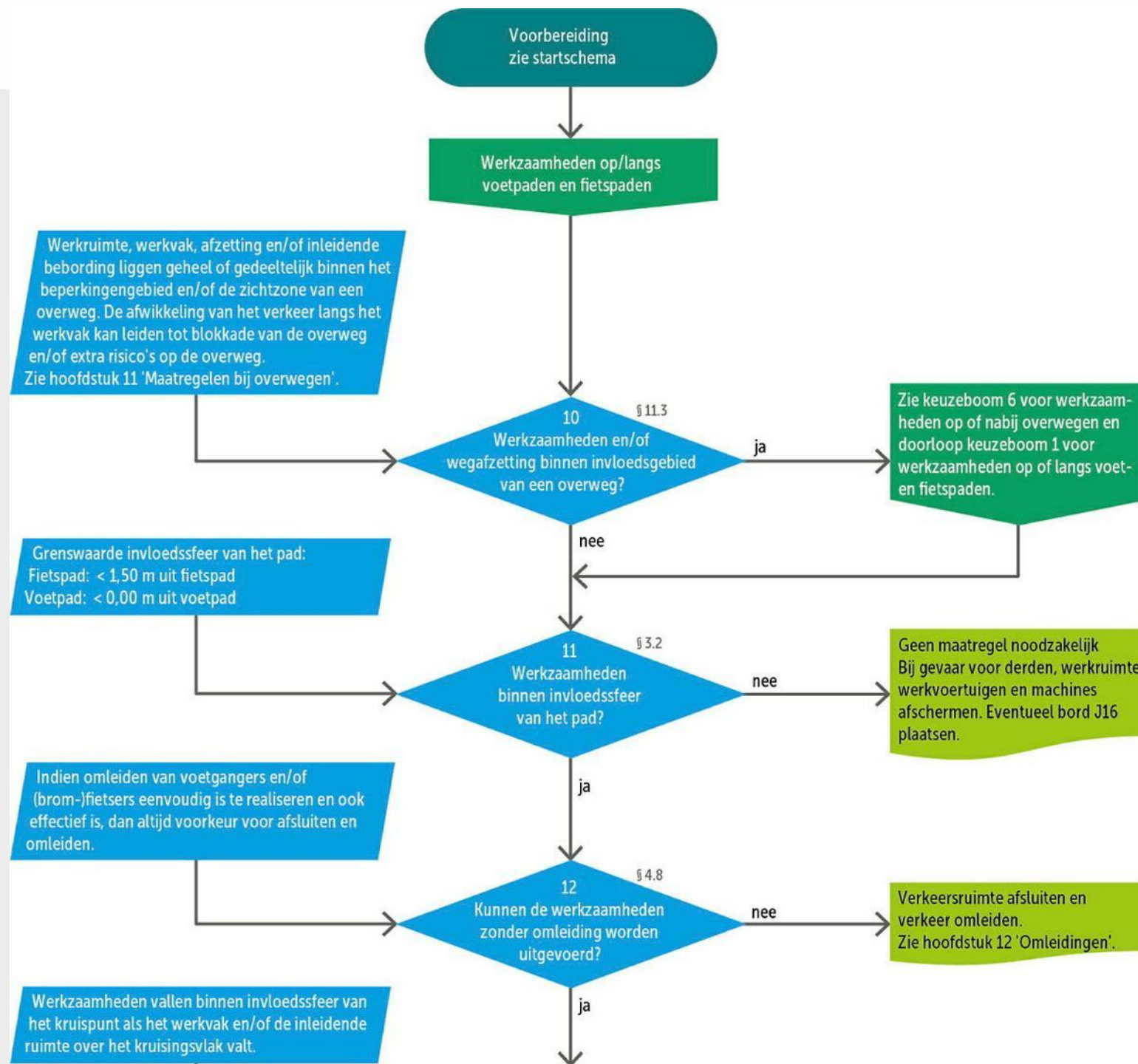

3 - Keuzeboom voetpaden en fietspaden

Aangepast aan principes

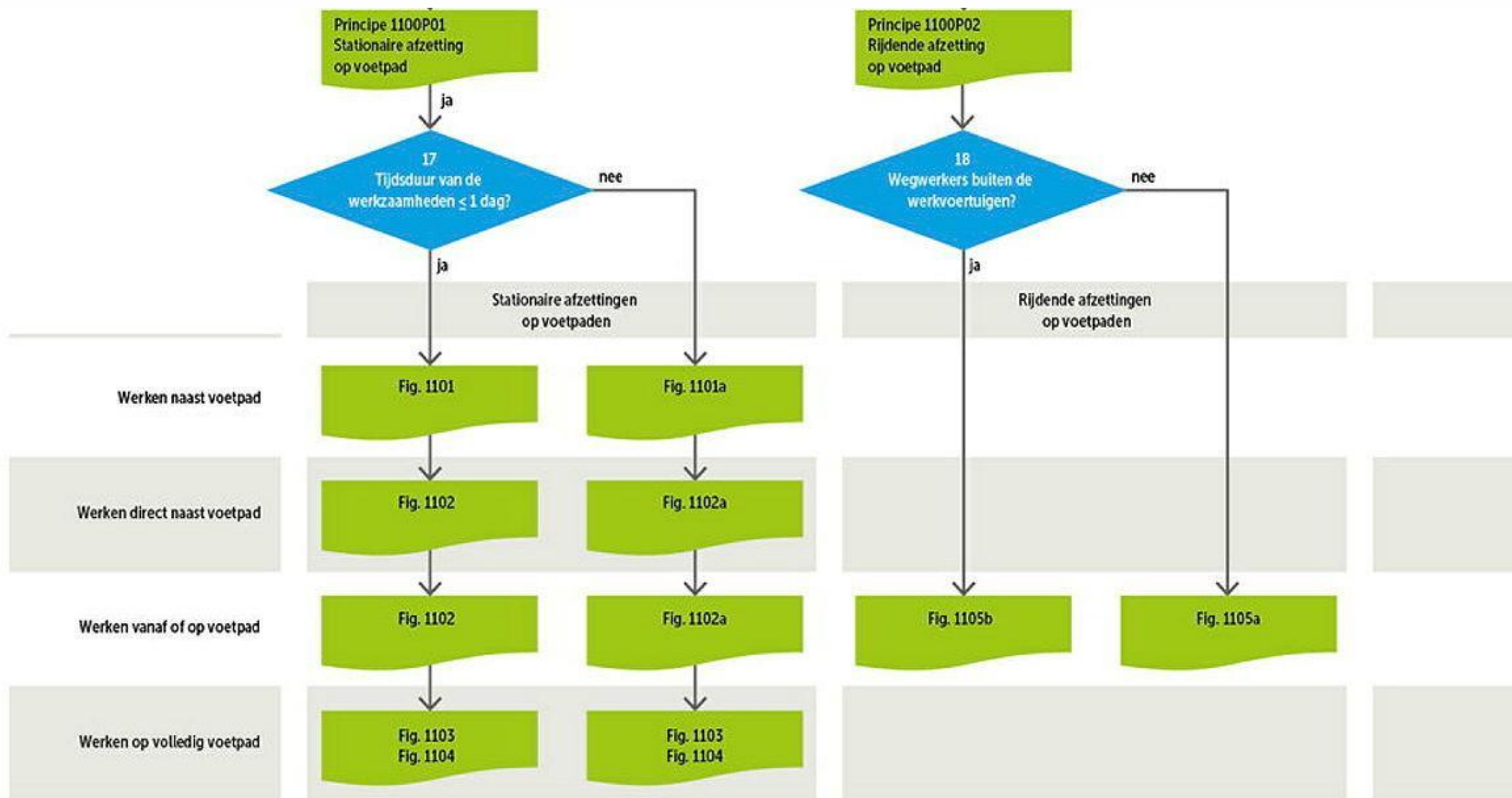

- in de publicaties keuzebomen t/m principes (links)
- in de handboeken keuzebomen t/m standaardmaatregel (rechts)

3 - Keuzeboom voetpaden en fietspaden

4 - Maatregelen voetgangers/voetpaden

Figuur 1101

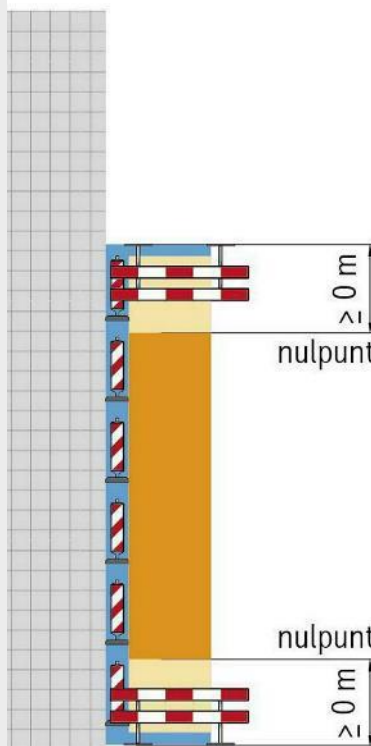
Werken (direct) naast voetpad of
(direct) naast voetgangersgebied,
met handhaving van de breedte
of een geringe versmalling

≤ 1 dag = fig 1101a/b

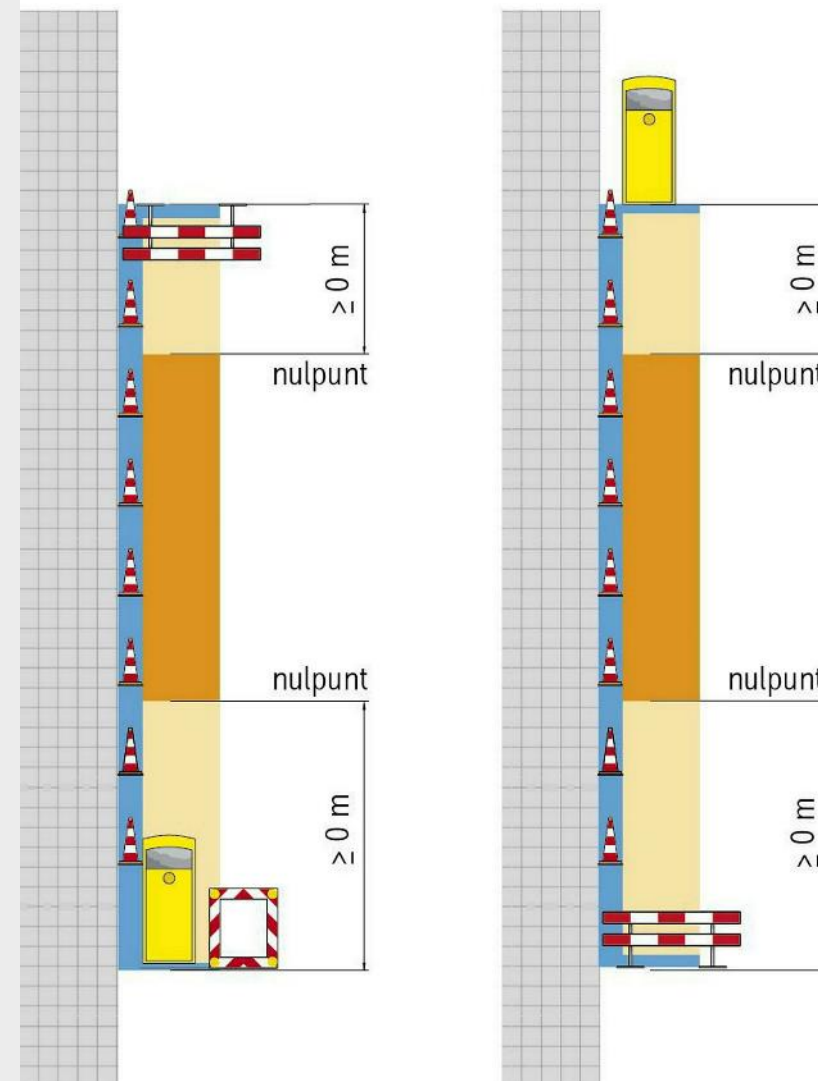
> 1 dag = fig 1101a

Opmerking bij 1101 t/m 1104:
Maatregelen kunnen achterwege
blijven als de werkzaamheden geen
enkel risico voor de voetgangers
opleveren.

1101a

1101b

4 - Maatregelen voetgangers/voetpaden

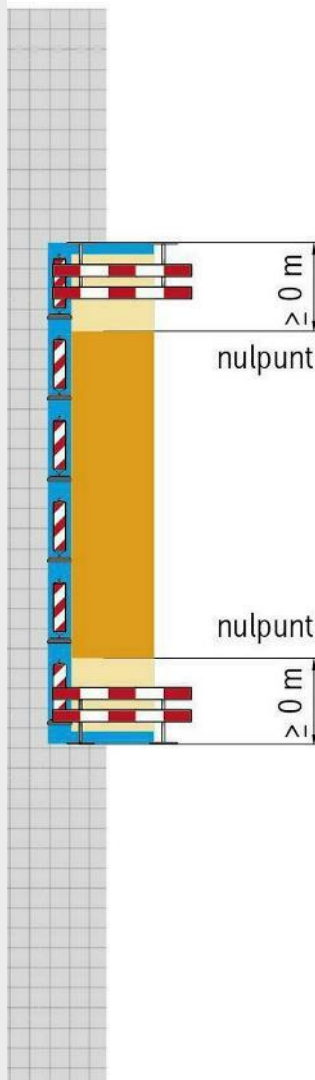
Figuur 1102

Werken op voetpad of in voetgangersgebied, met versmalling

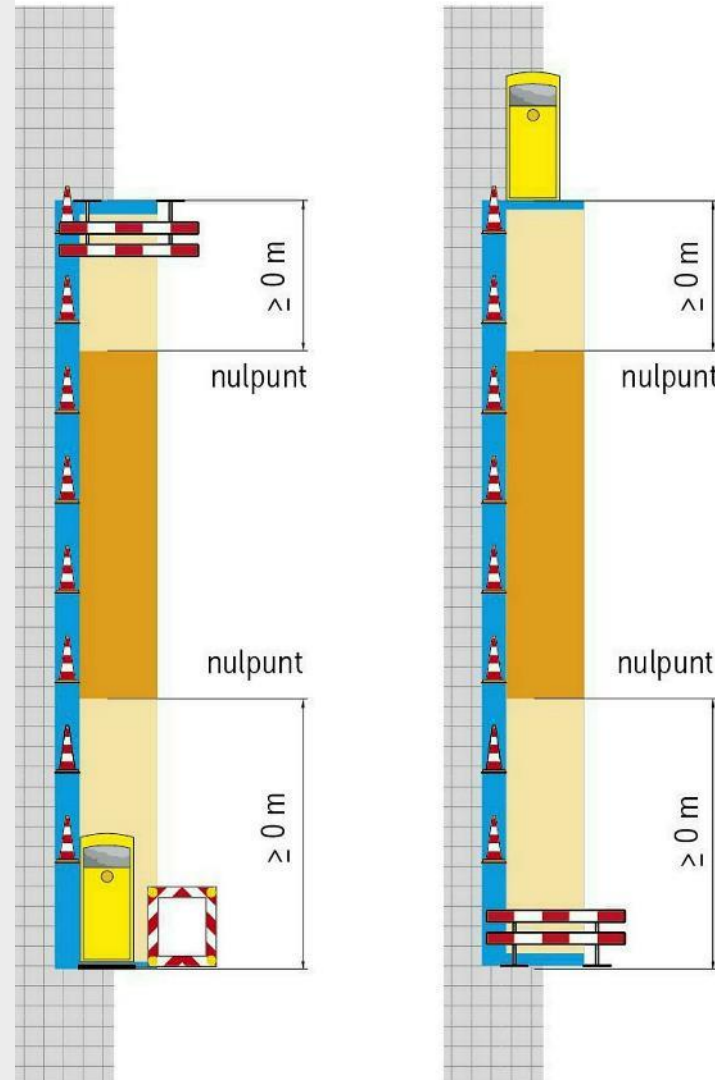
≤ 1 dag = fig 1102a/b

> 1 dag = fig 1102a

1102a

1102b

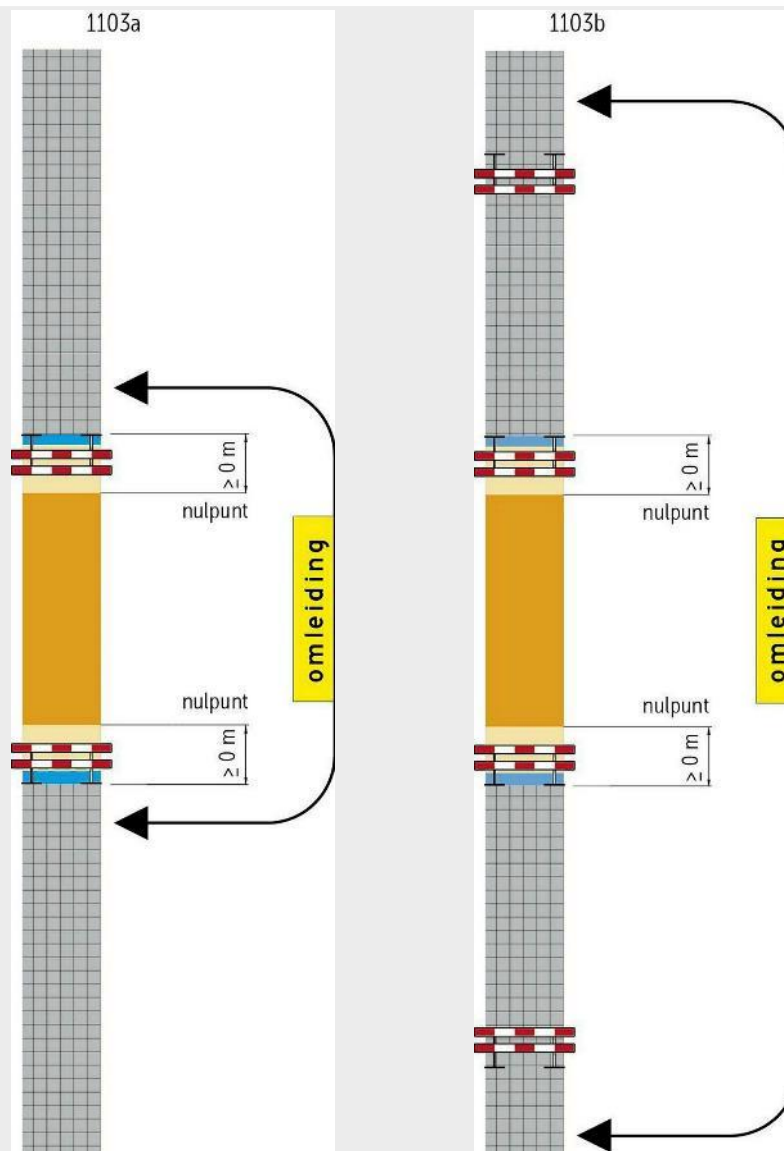
4 - Maatregelen voetgangers/voetpaden

Figuur 1103

Werken over volle breedte
voetpad of voetgangersgebied,
met volledige afsluiting en
omleiding

≤ 2 uur = zonder omleiding

> 2 uur = met omleiding

4 - Maatregelen voetgangers/voetpaden

Figuur 1103

Werken over volle breedte
voetpad of voetgangersgebied,
met volledige afsluiting en
omleiding

≤ 2 uur = zonder omleiding

> 2 uur = met omleiding

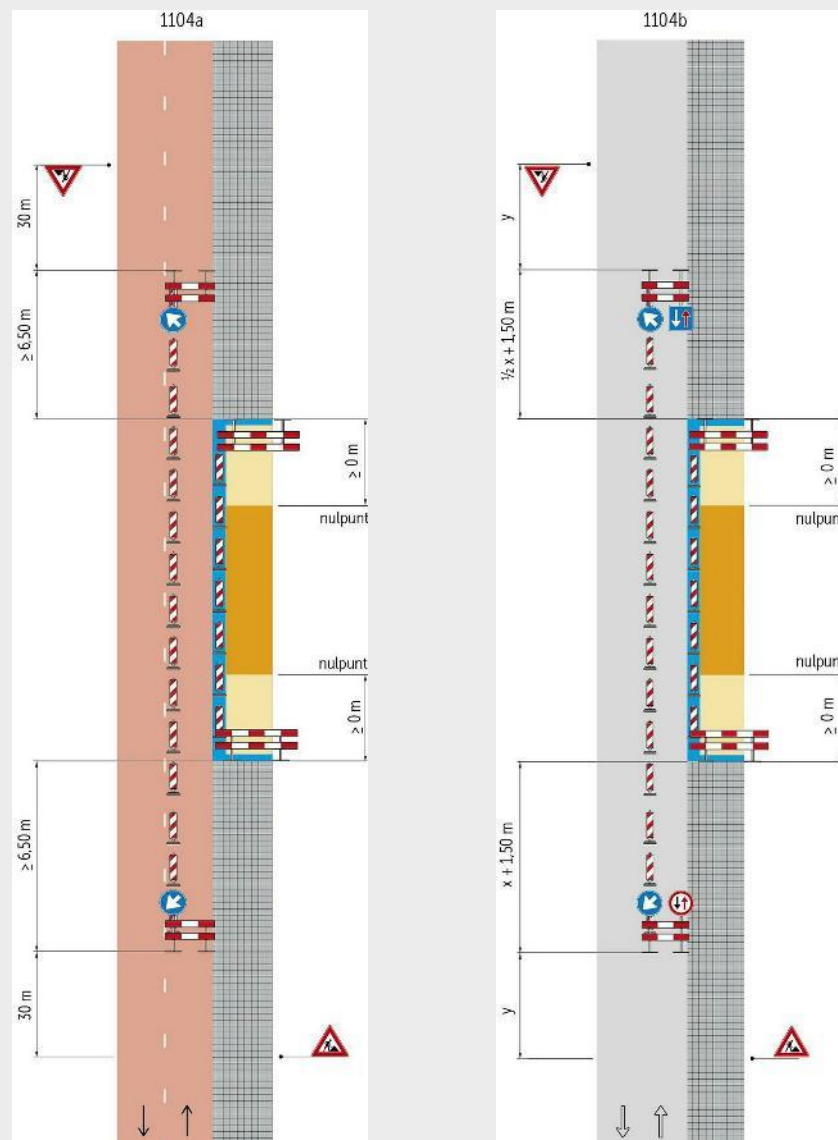

© Fietsersbond

4 - Maatregelen voetgangers/voetpaden

Figuur 1104

Werken over volle breedte voetpad met tijdelijk voetpad over naastgelegen fietspad of rijbaan

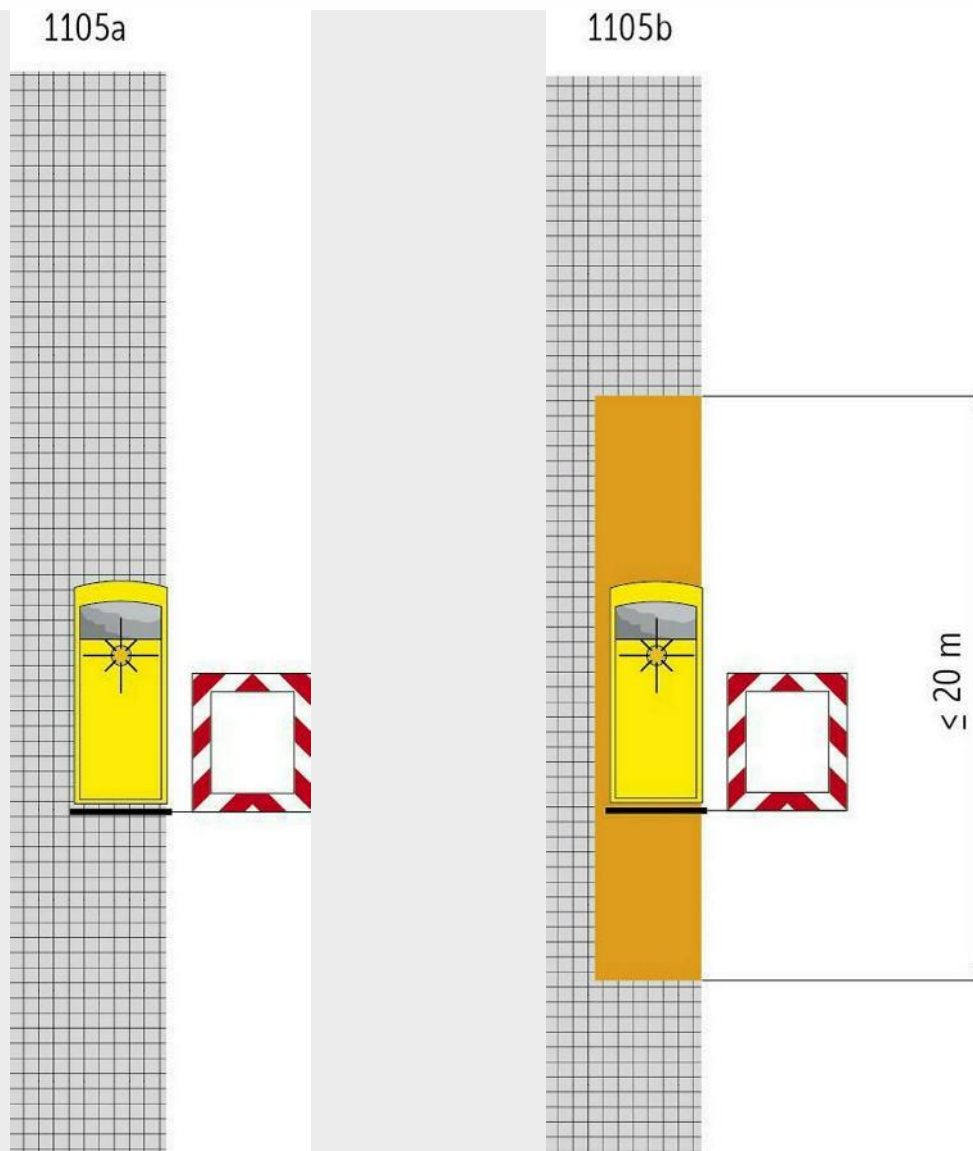

4 - Maatregelen voetgangers/voetpaden

Figuur 1105

Dynamische werken op voetpad en in voetgangersgebied met rijdende afzetting

- ≤ 1 dag = fig 1105a
bij wegwerkers in de werkvoertuigen
- > 1 dag = fig 1105b
bij wegwerkers buiten de werkvoertuigen

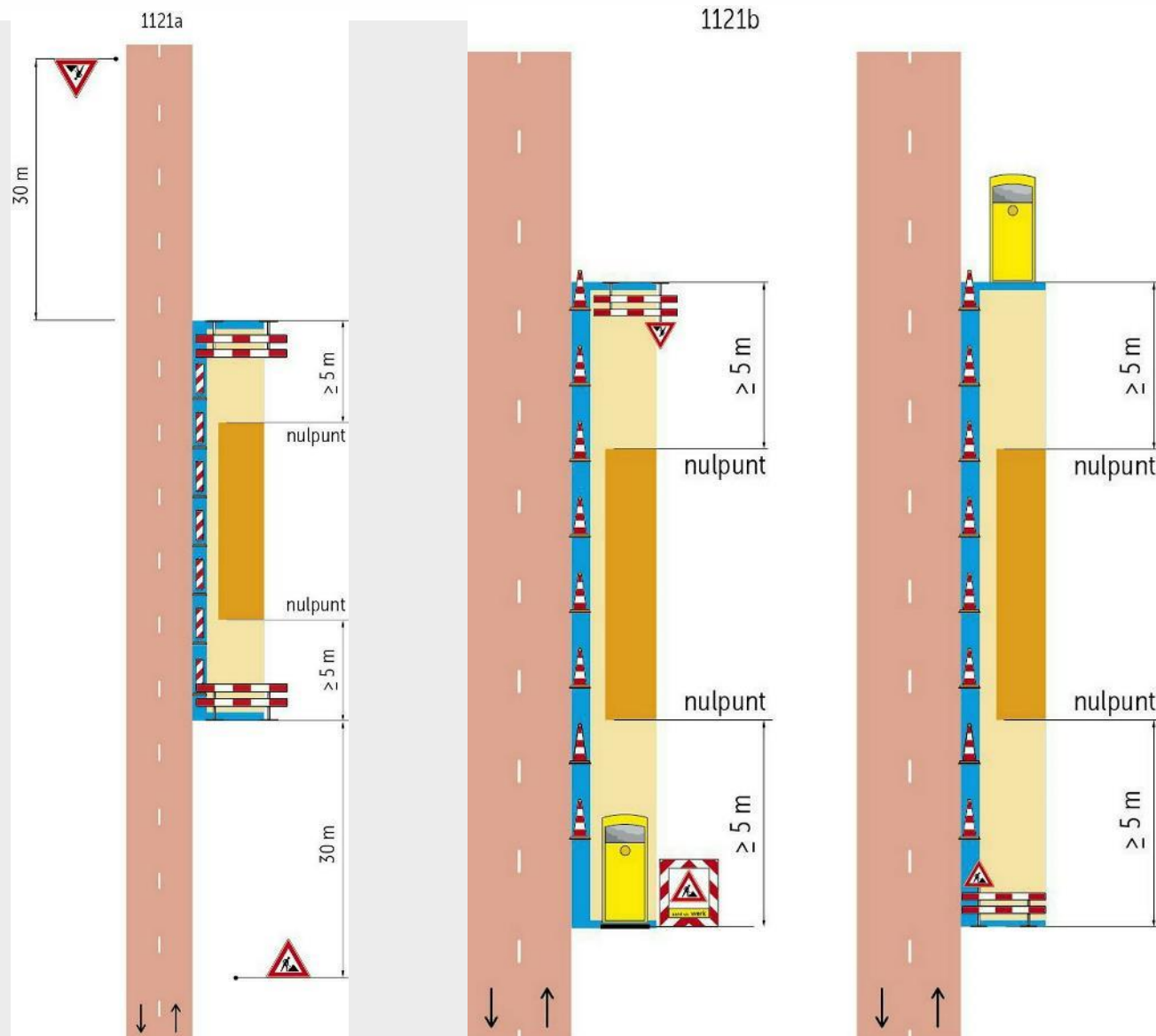
5 - Maatregelen fietsers/fietspaden

Figuur 1121

Werken (direct) naast fietspad of fiets-/bromfietspad met handhaving van de breedte of een geringe versmalling.

≤ 1 dag = fig 1121a/b

> 1 dag = fig 1121a

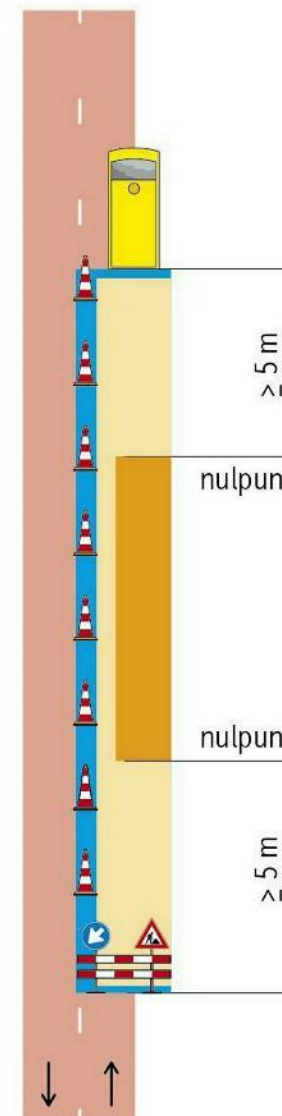
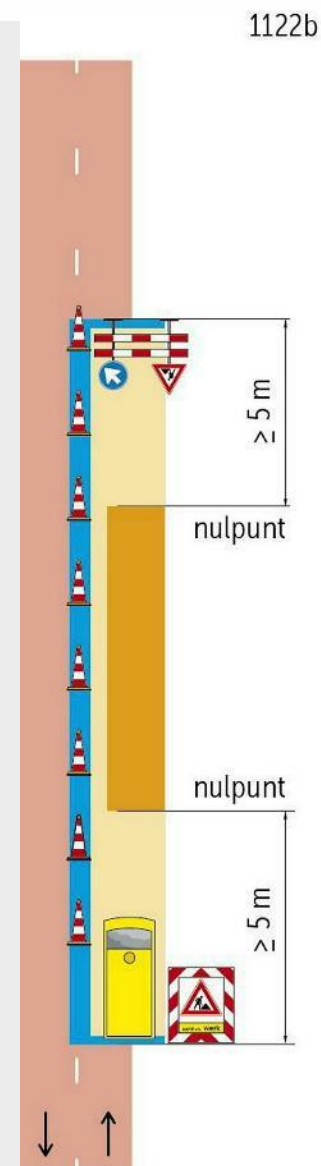
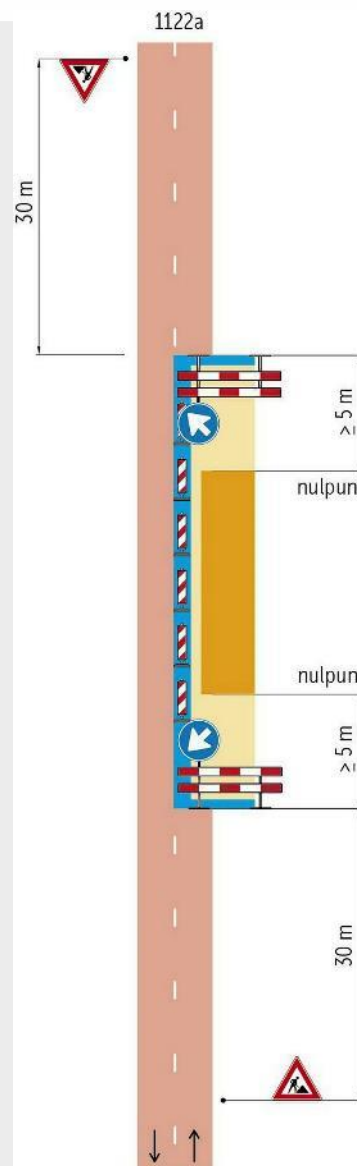
5 - Maatregelen fietsers/fietspaden

Figuur 1122

Werken op fietspad of fiets-/bromfietspad met een versmalling.

≤ 1 dag = fig 1122a/b

> 1 dag = fig 1122a

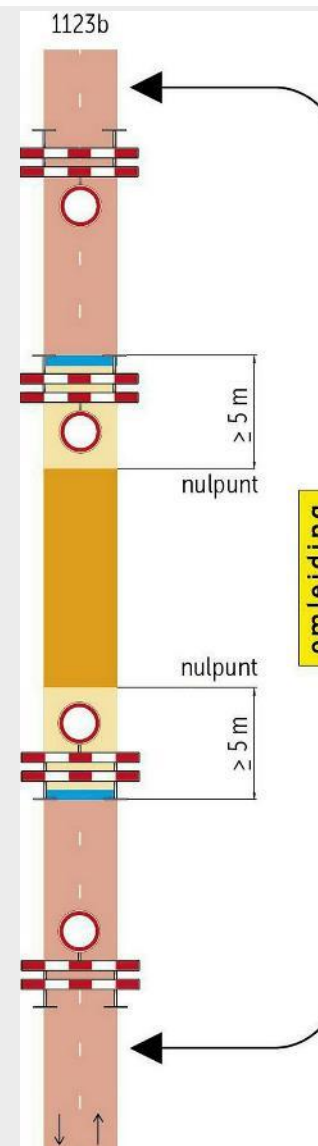
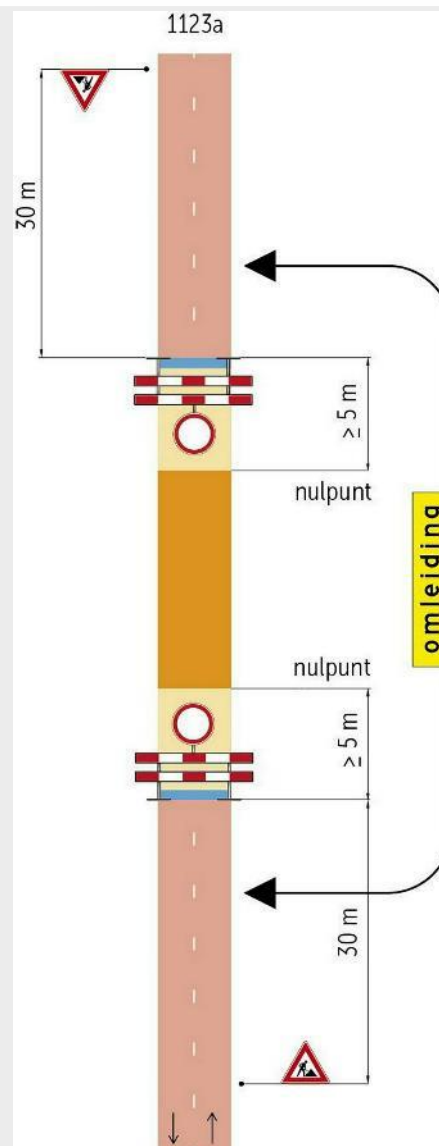

5 - Maatregelen fietsers/fietspaden

Figuur 1123

Werken over volle breedte van
fietspad of fiets-/bromfietspad
met afsluiting

≤ 2 uur = fig 1123a,
zonder omleiding
 > 2 uur = fig 1123a/b

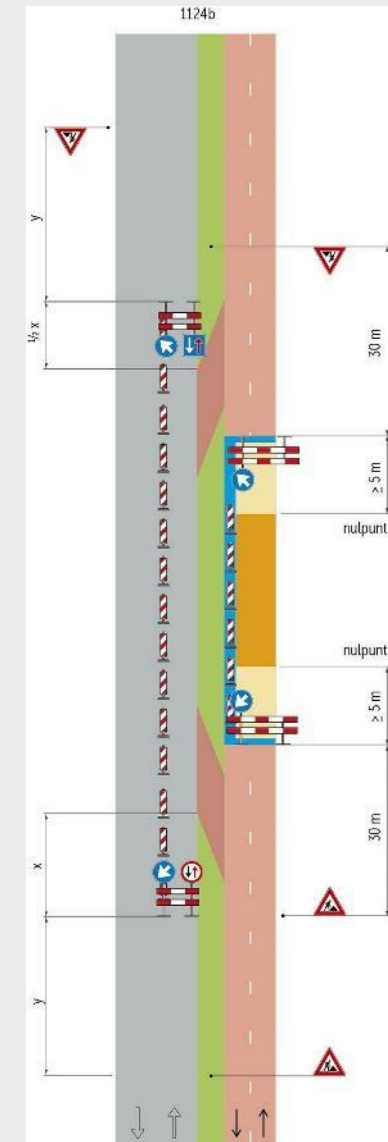
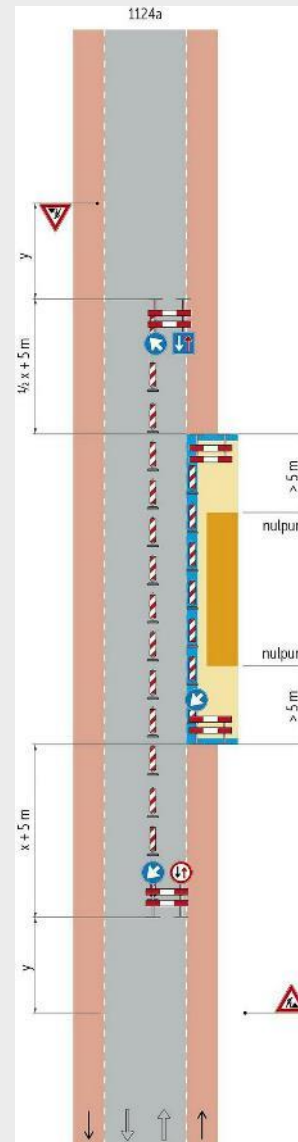

5 - Maatregelen fietsers/fietspaden

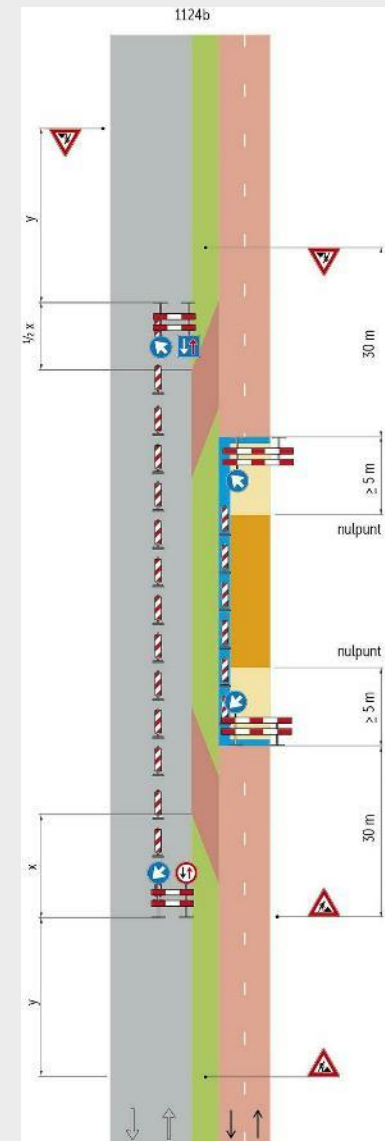
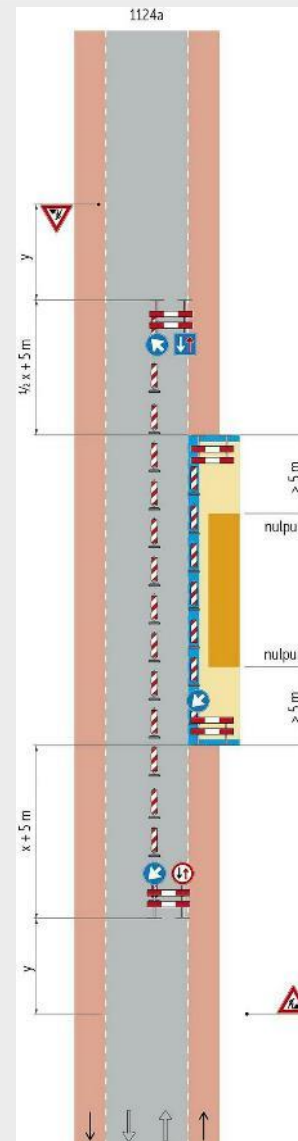
Figuur 1124

Werken over de volle breedte van fietspad of fiets-/bromfietspad met afsluiting en tijdelijk fietspad over naastgelegen rijbaan

≤ 2 uur = fig 1123a/b
zonder tijdelijk fietspad
(met verkeersregelaars)
> 2 dag = fig 1124a/b

5 - Maatregelen fietsers/fietspaden

5 - Maatregelen fietsers/fietspaden

Figuur 1125 & 1126

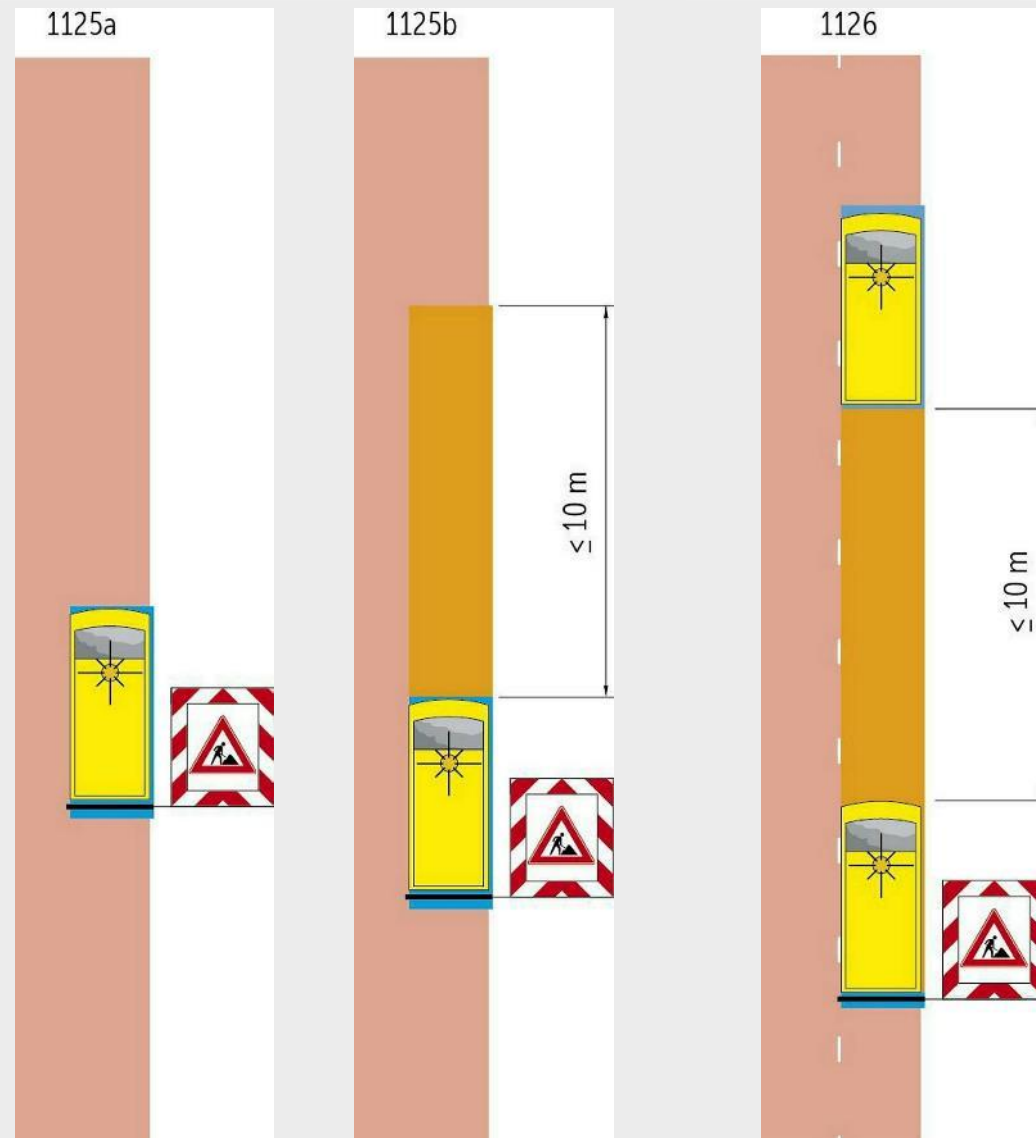
Dynamische werken op fietspad
of fiets-/bromfietspad,
in één / twee richtingen bereden,
metrijdende afzetting

≤ 1 dag = fig 1125a

bij wegwerkers in de werkvoertuigen

≤ 1 dag = fig 1125b en 1126

bij wegwerkers buiten de werkvoertuigen

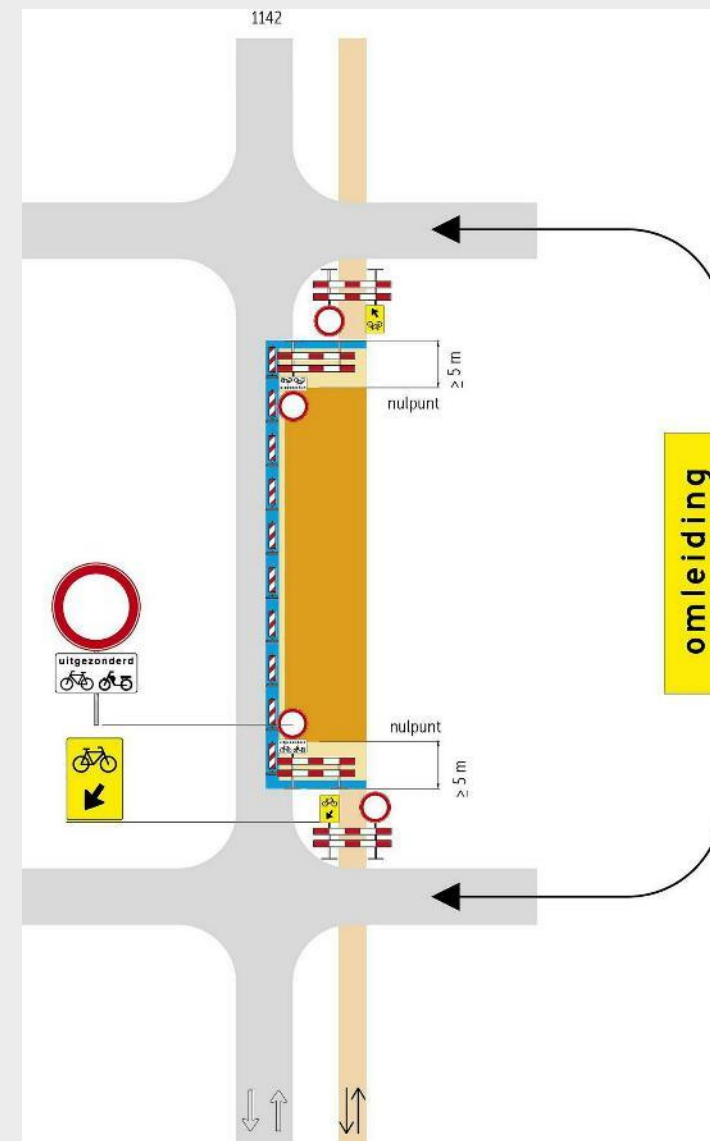
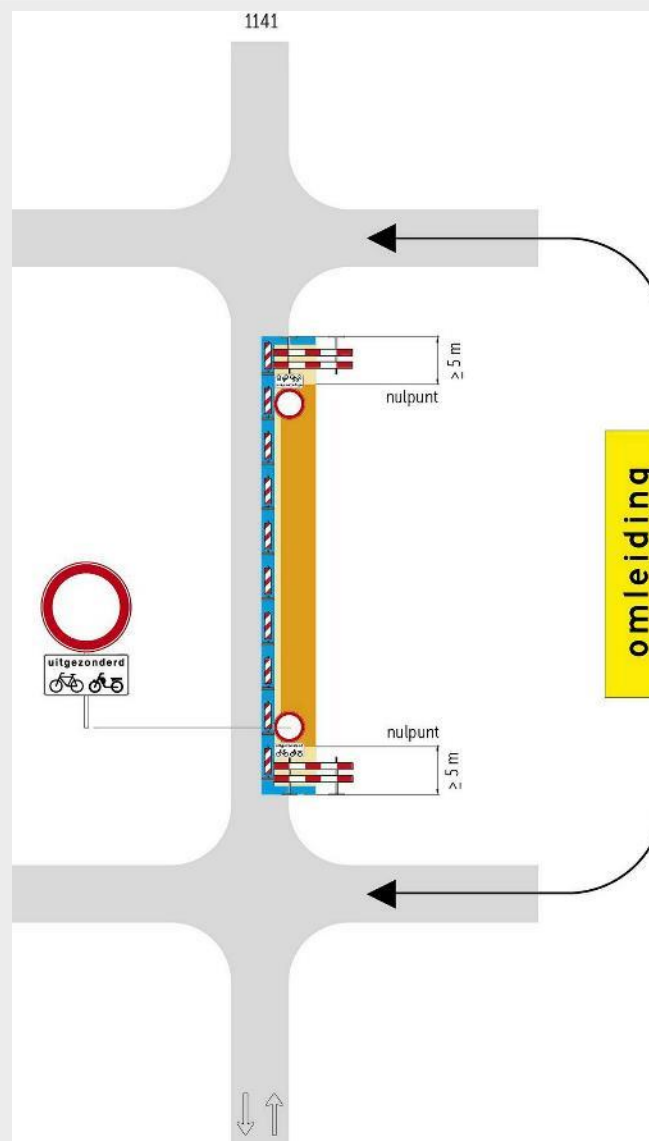

5 - Maatregelen fietsers/fietspaden

Figuur 1141 & 1142

Werken op erftoegangswegen
zonder / met fietspad of
fiets-/bromfietspad, die onderdeel
zijn van een hoofdfietsroute,
met omleiding autoverkeer

≤ 2 uur = fig 1141 & 1142
zonder omleiding
(met verkeersregelaars)
 > 2 uur = fig 1141 & 1142

5 - Maatregelen fietsers/fietspaden

5 - Maatregelen fietsers/fietspaden

5 - Maatregelen fietsers/fietspaden

6 - Omleidingen voetgangers en fietsers

Onderscheid

- verplichte omleidingen
- adviesroutes
- alternatieve routes
- geheel of gedeeltelijke omleidingen
- voorbereide en niet-voorbereide omleidingen

omleiding

adviesroute

6 - Omleidingen voetgangers en fietsers

Wat doen we niet meer?

- omleidingsborden met alleen pijlfiguratie zijn niet meer toegestaan (dus geen borden met chevronpijlen zonder nummer of hoofdletter)
- tekstpanelen met schuifletters zijn vervallen (uitfasering)
- en we blijven natuurlijk fietsen !!

6 - Omleidingen voetgangers en fietsers

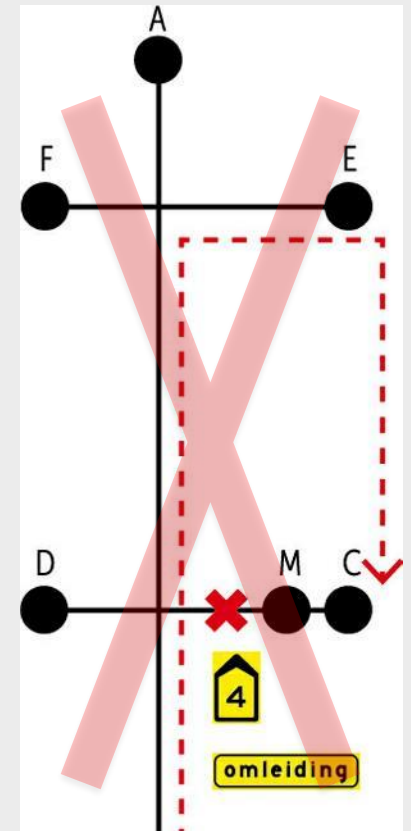
Basisconfiguraties

De aanduiding van omleidingen voor fietsers en voetgangers bestaat uit:

1. start omleiding en informatie over aard van de omleidingen de te volgen route
2. aanduidingen op te volgen route(s)
3. einde omleiding

Uitgangspunten:

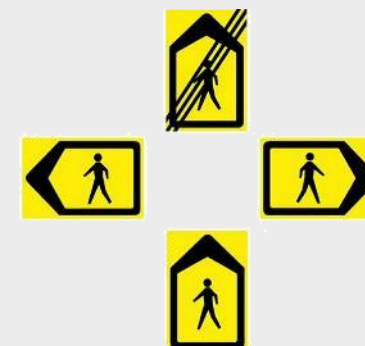
- omweg voor voetgangers en fietsers zo kort mogelijk
- alleen omleidingen die starten voor de feitelijke afsluiting (voetgangers en fietsers eerst langs de afsluiting leiden en dan pas omleiden wordt als extra omweg ervaren)

6 - Omleidingen voetgangers en fietsers

Basisconfiguratie omleiding voetgangers

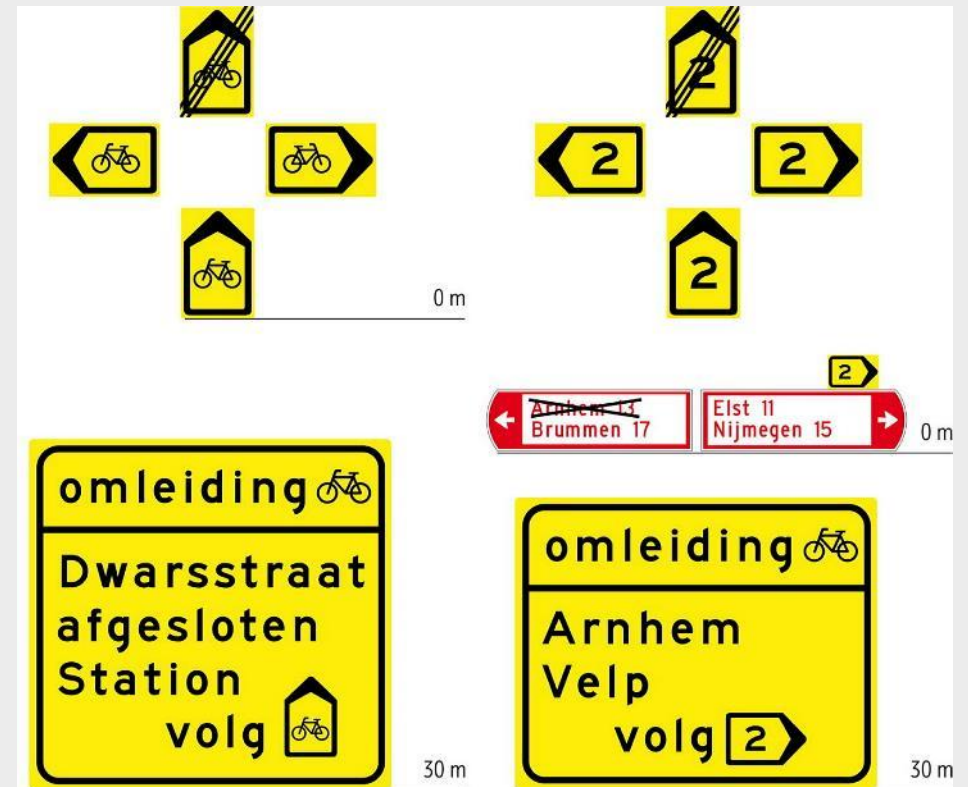
- inleiding bestaat uit aanduiding van start van omleiding, aard van omleiding en te volgen route
- aanduiding omleiding met pijlfiguratie + voetganger
- bij meerdere omleidingen letter of nummer gebruiken

6 - Omleidingen voetgangers en fietsers

Basisconfiguraties omleiding fietsers

- inleiding bestaat uit aanduiding van start van omleiding, aard van omleiding en te volgen route
- aanduiding omleiding met pijlfiguratie + fietssymbool of nummer/letter
- bij meerdere omleidingen altijd letter of nummer gebruiken
- plaats en aanduiding afstemmen op bestaande bewegwijzering voor fietsers

6 - Omleidingen voetgangers en fietsers

© Gooieneemlander

DANK VOOR UW AANDACHT

@ helpdesk@crow.nl

www.crow.nl/wiu

informatieve brochure
in pdf

VOOR MEER INFORMATIE:

@ helpdesk@crow.nl

www.crow.nl/wiu

informatieve brochure
in pdf

Stedelijke Bereikbaarheid – Maatregelen langzaam verkeer

Webinar CROW

8 mei 2024

Jan Nieuwpoort, Anne Wiersma

**Gemeente
Rotterdam**

Wat gaan we doen

- Stedelijke Bereikbaarheid – introductie
- Drie voorbeelden
- Vraag & antwoord

Dit is Rotterdam!!

Werkzaamheden aan belangrijke knooppunt
Roseknoop begonnen

Daar gaat-ie dan, de Roseknoop: omrijden, geen trams en o wee, als de klanten nog maar komen

MET VIDEO De renovatie van de Roseknoop op Rotterdam-Zuid, het is begonnen. Maar van de zo gevreesde verkeersellende was de eerste dag nog niet veel te merken. Anderhalf jaar ligt het drukke kruispunt bij de 2e Rosestraat eruit. Winkeliers in de buurt houden hun hart vast: komen de klanten nog?

Introductie

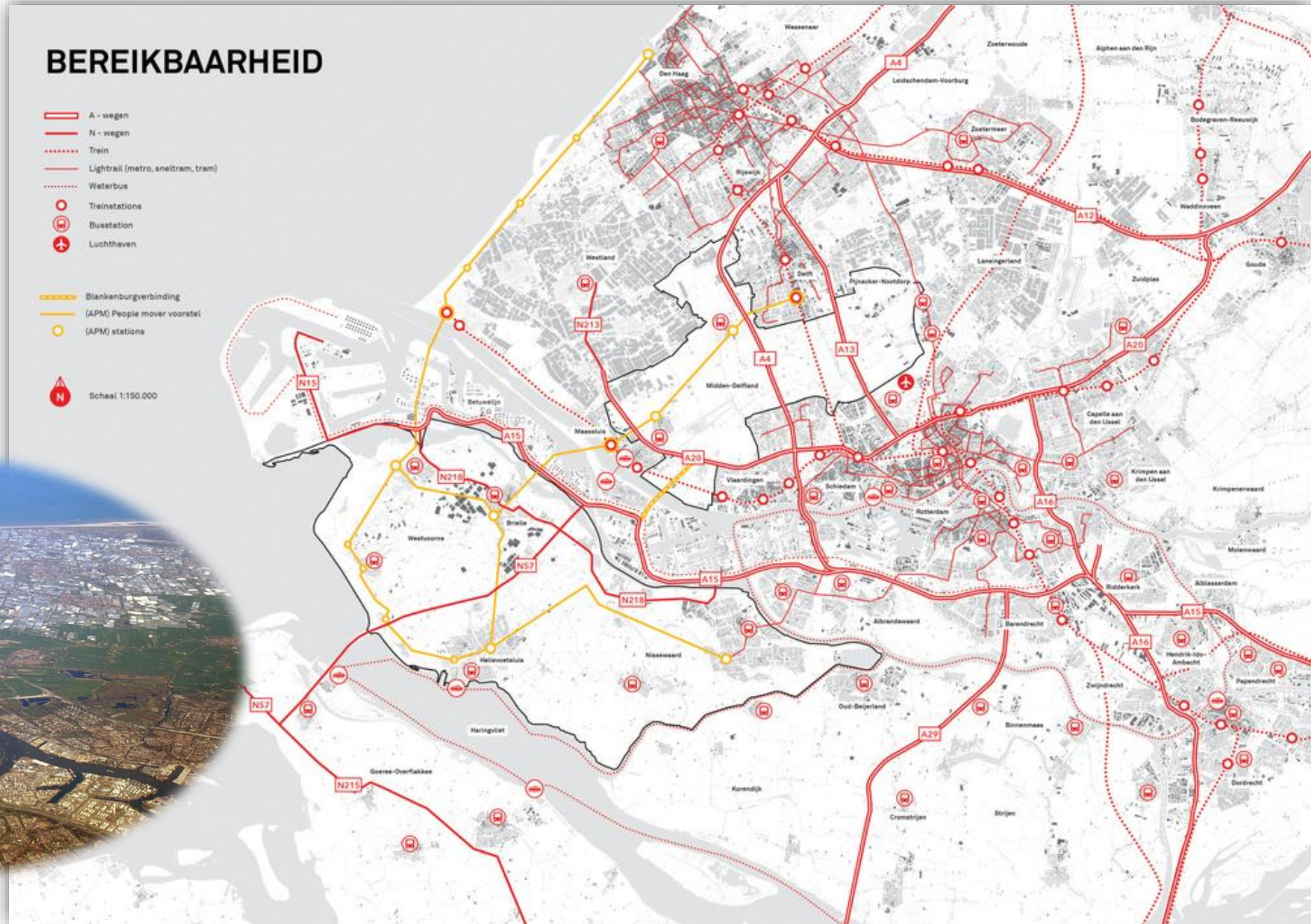

Introductie

BEREIKBAARHEID

- A - wegen
- N - wegen
- Train
- Lightrail (metro, sneltram, tram)
- Waterbus
- Trainstations
- Busstation
- Luchthaven
- Blankenburgverbinding
- (APM) People mover voorstel
- (APM) stations

Schaal 1:150.000

Introductie

Introductie

Duizenden mensen hebben zich verzameld op de Binnenrotte bij Rotterdam-Blaak voor een pro-Palestijnse demonstratie.

NEWS

GRAND DÉPART
ROTTERDAM 2024

ROTTERDAM
UNLIMITED
ZOMERCARNAVAL

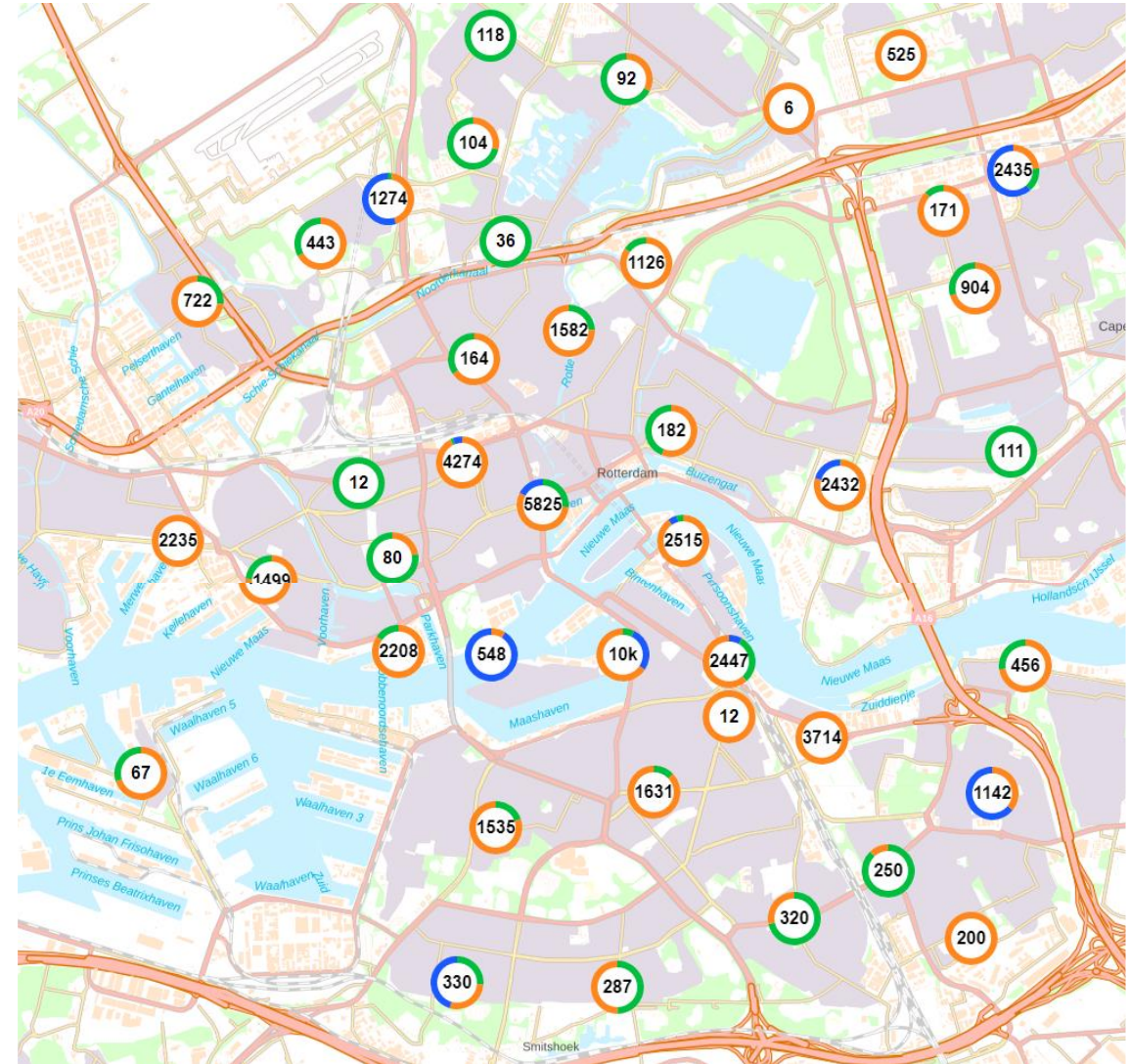
INSPIRED BY DIVERSITY

Introductie

- Veel nieuwbouw / gebiedsontwikkeling
- Vervangingsopgave zowel stedelijk als regionaal
- Evenementen / demonstraties

Maar:

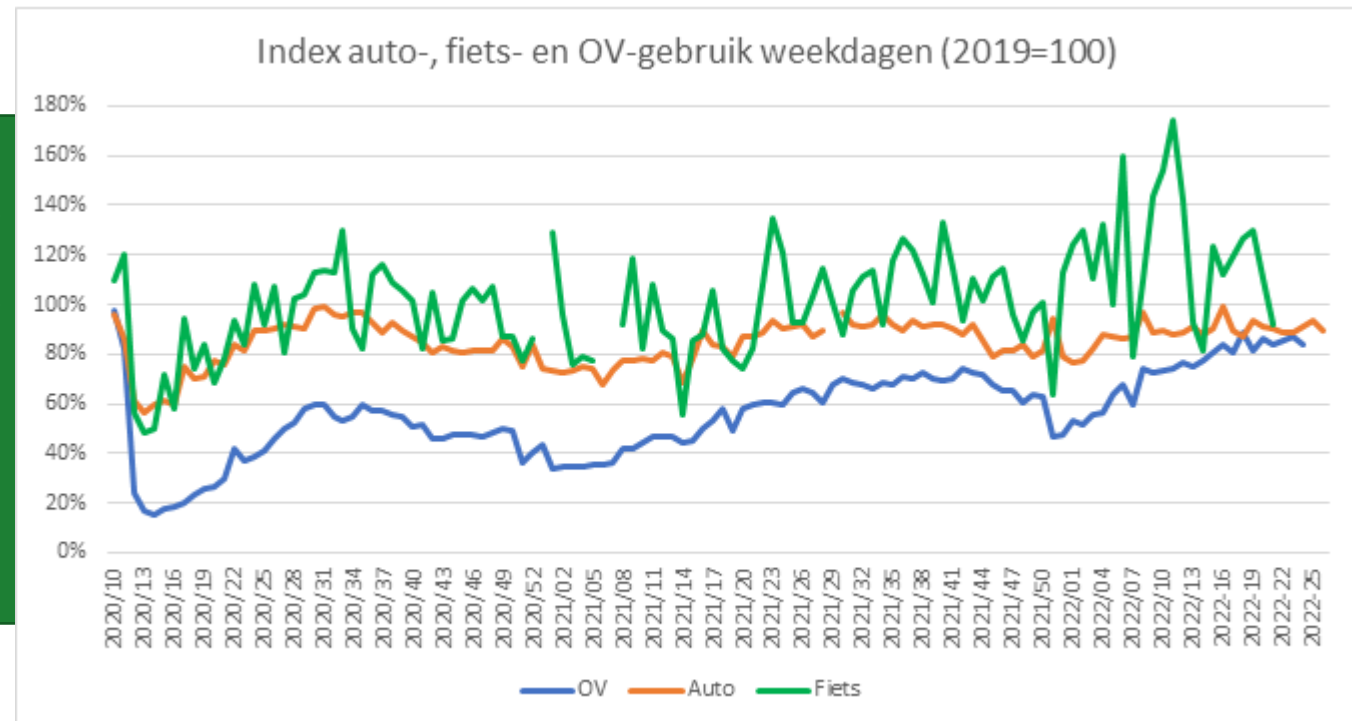
- Minder capaciteit netwerk / sturingsmogelijkheden
- Politieke koers

Bereikbaarheid in de tijd

- Druk op het netwerk neemt toe door veranderend netwerk (ook autoluw) & gebruik
- Reguliere situaties zijn stuurbaar
- Programmeren en incidenten grotere gevolgen

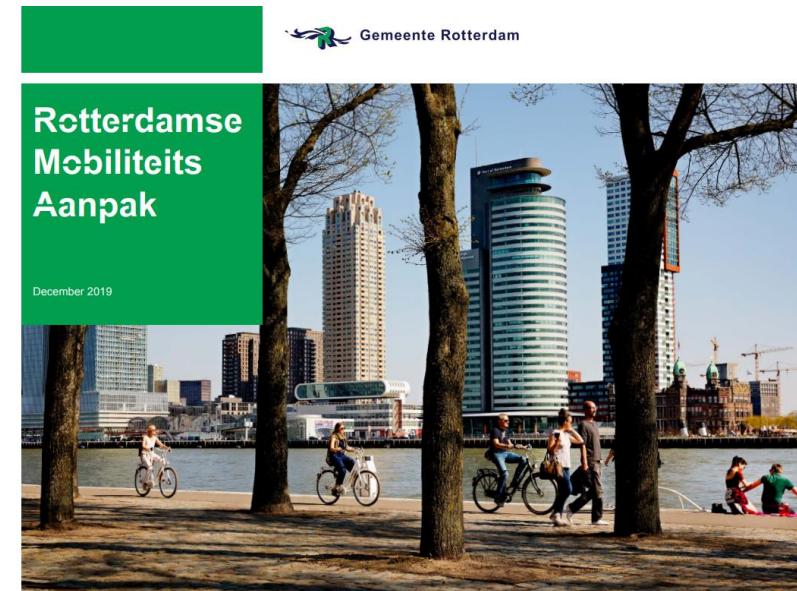
- Laan op Zuid -> Roseknoop (2023/2024)
- Pleinweg -> Aanpak Maastunnelcorridor (definitief)
- Dorpsweg -> HOV Maastunnel (2023 en verder)
- Stadhoudersweg -> Aanpak Maastunnelcorridor (definitief)
- Schiekade -> Coolsingel, Hofplein (2024 en verder)
- Maasboulevard -> vooralsnog geen beperkingen
- Hoofdweg -> 1 rijrichting (2022/2024)
- Posthumalaan -> 2x1
- Willemsbrug -> Minder capaciteit gemotoriseerd verkeer

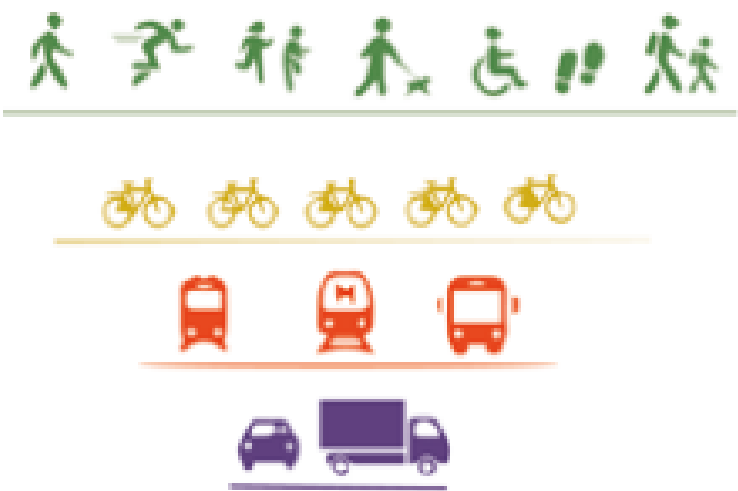
Doelstelling Stedelijke Bereikbaarheid

Het doel bij het programmeren is **zo min mogelijk** overlast voor de inwoners, ondernemers en bezoekers van de stad Rotterdam. Bij het programmeren van werkzaamheden is het zoeken naar **de balans** tussen het op een **veilige** en efficiënte manier van uitvoeren van noodzakelijke werken aan de weg, bouwprojecten & evenementen en de **bereikbaarheid** van Rotterdam voor langzaam verkeer, openbaar vervoer én het autoverkeer. We maken hierin **bewuste keuzes** die zo veel mogelijk tegemoet komen aan **gezonde en actieve** mobiliteit, maar ook recht doen aan de bereikbaarheid van andere modaliteiten.

Voorkeur voor kort en hevig

Doelstelling Stedelijke Bereikbaarheid

Bewuste keuzes

Basisaanpak

Inzetten op:

- Prioriteit langzaam verkeer en OV (RMA gedachtegoed)

Overige voorwaarde is wel:

- **Communicatie**
- Beheersmaatregelen (wat als)

Bij grote ingrepen:

- Gedragsinterventies

De aanpak

Inzetten op:

- Maatregelen ter plaatse
- Stimulerende maatregelen rondom

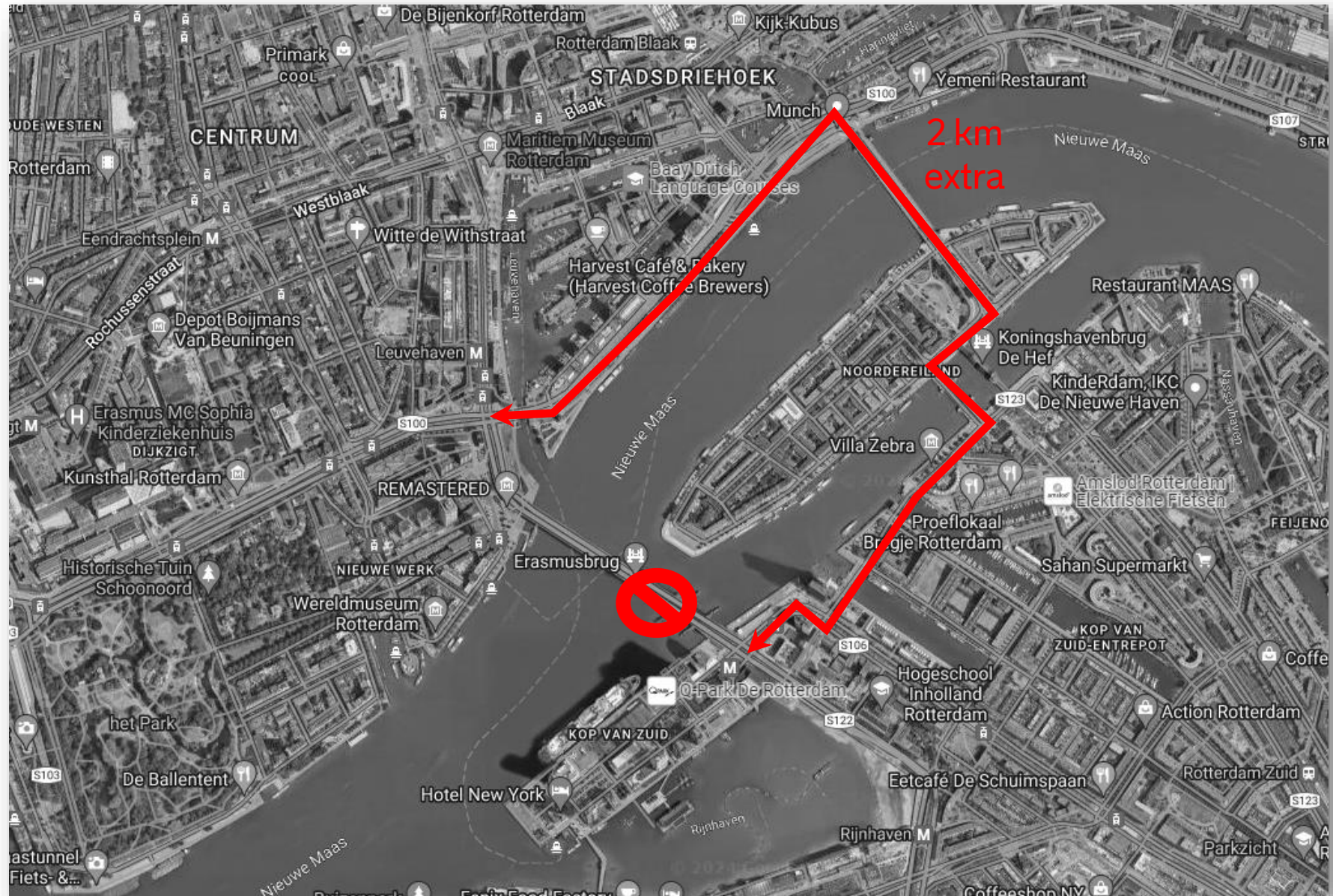
Een paar voorbeelden

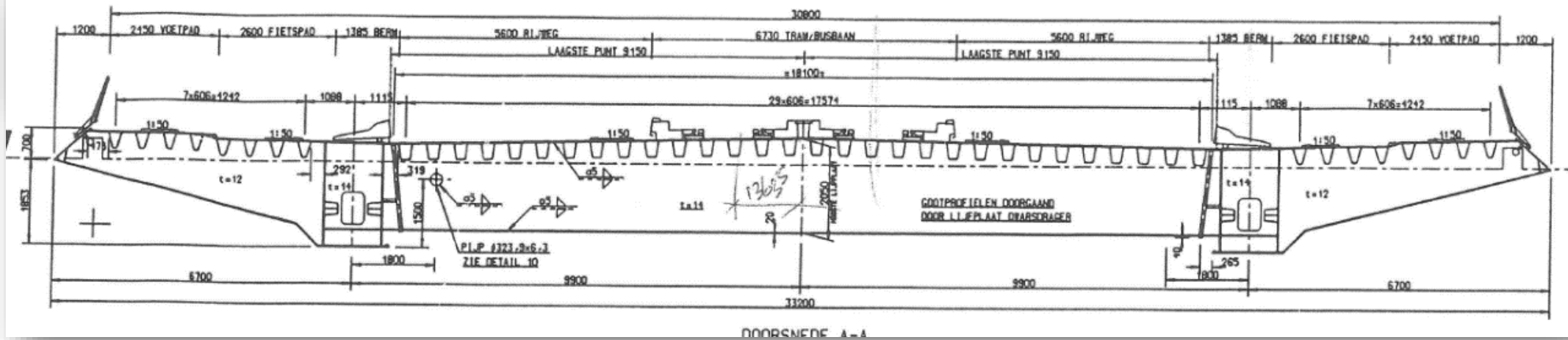
Voorbeeld – Erasmusbrug 2024

Voorbeeld – Erasmusbrug 2024

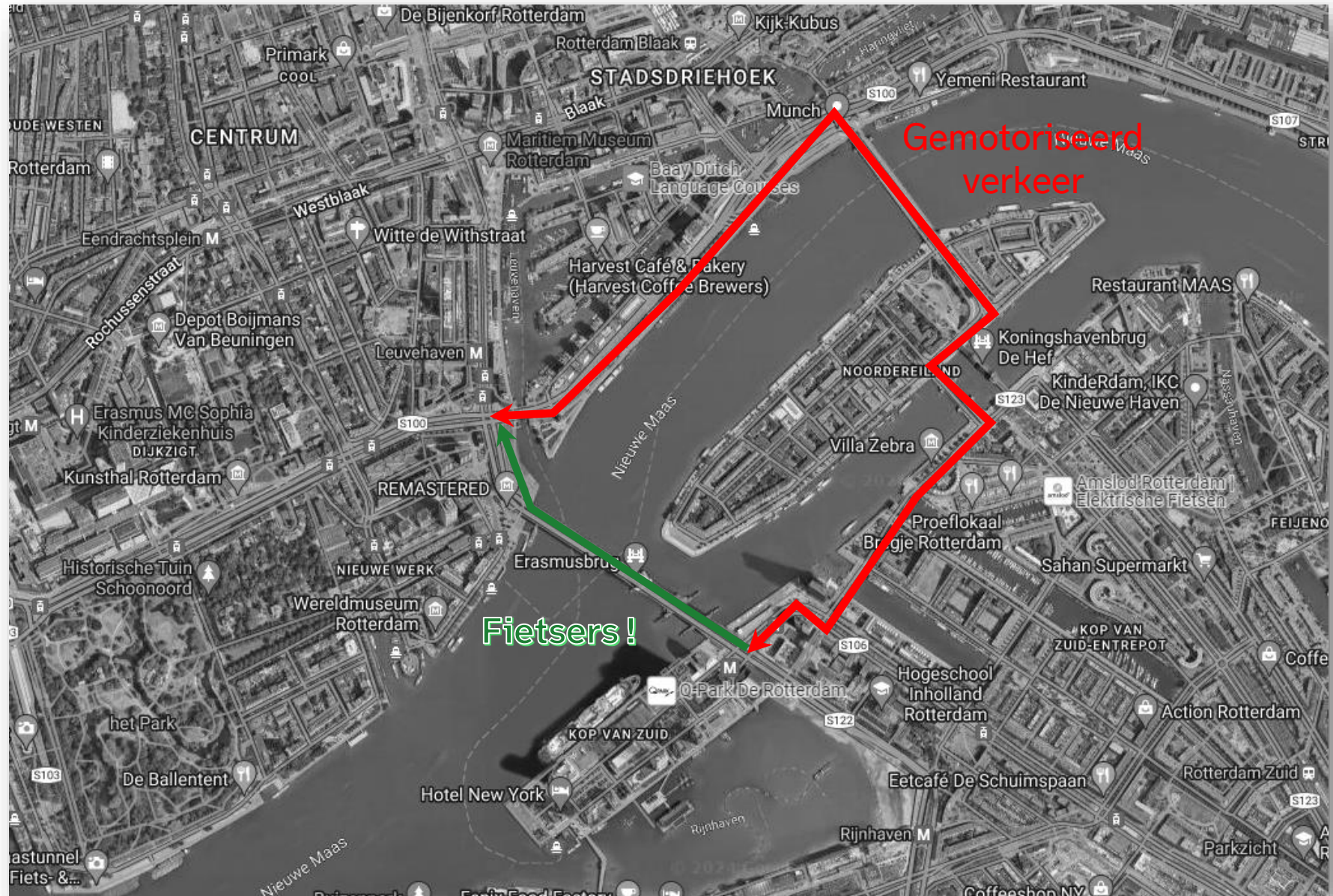

Voorbeeld – Erasmusbrug 2024

Stedelijke Bereikbaarheid

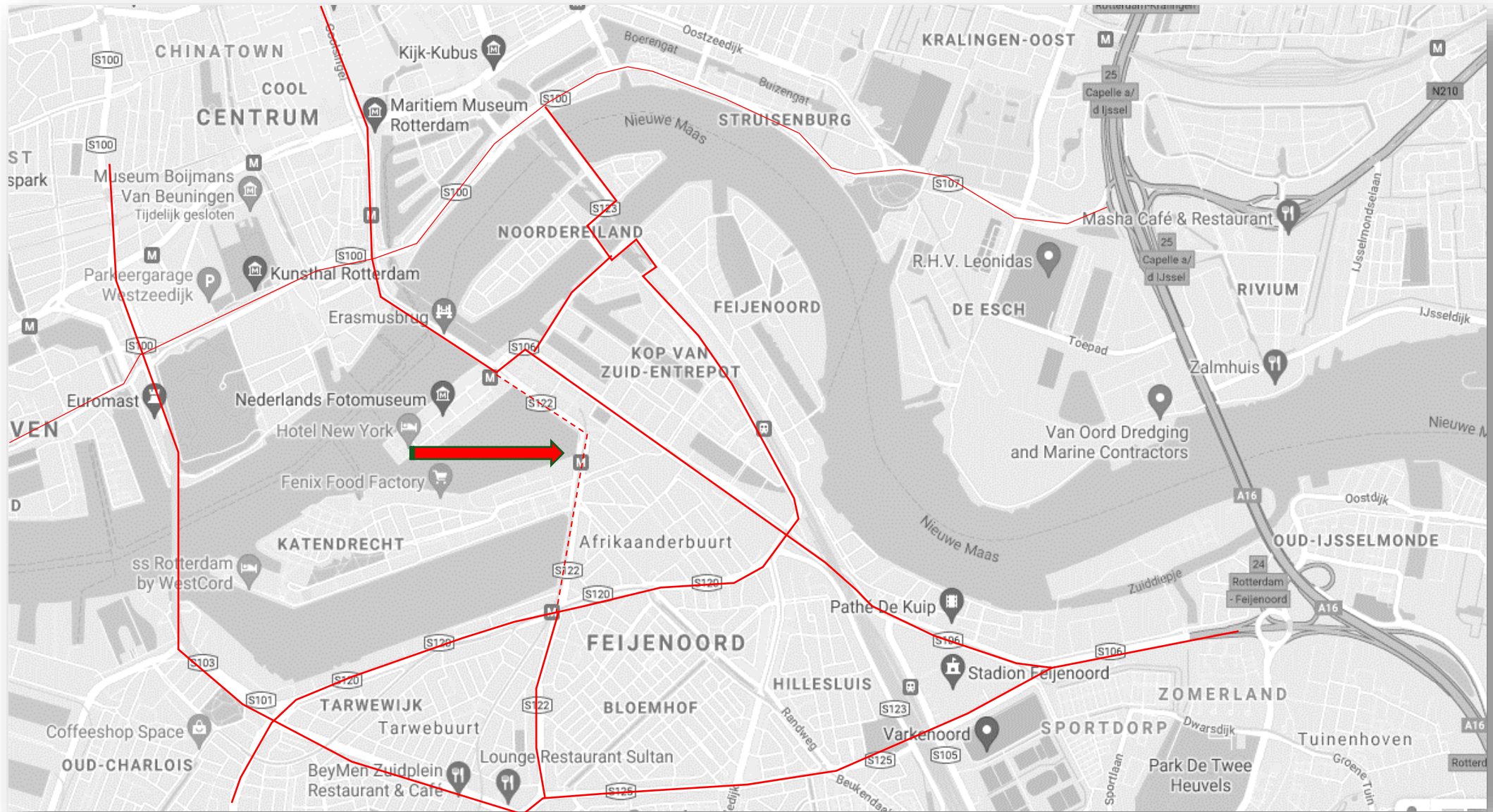
Voorbeeld – Erasmusbrug 2024

Voorbeeld – Erasmusbrug 2024

--- Voorbeeld uitwerking bebordingsplan / aanpak nog invoegen ---

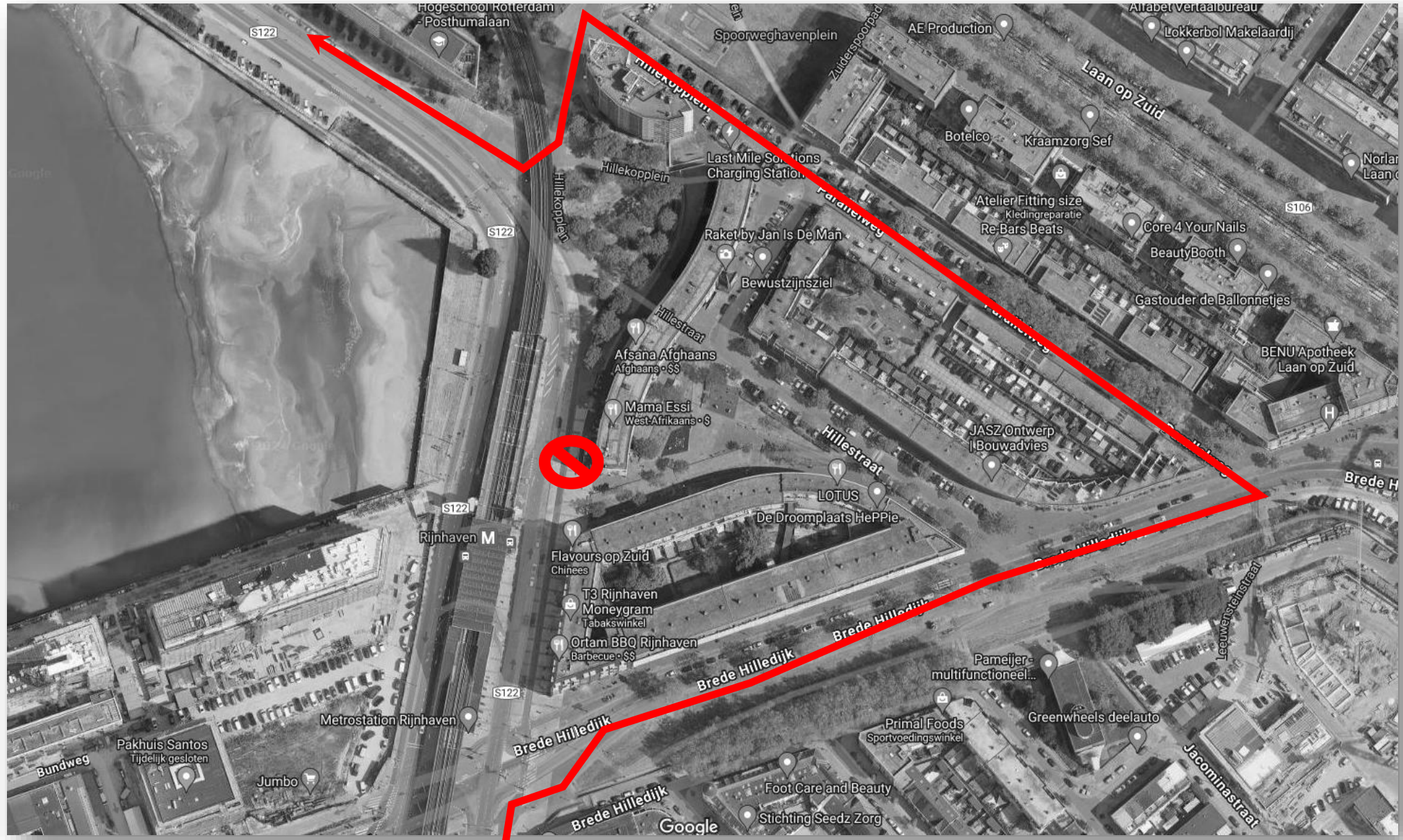
Voorbeeld – Hillelaan 2022

Voorbeeld – Hillelaan 2022

Voorbeeld – Hillelaan 2022

Voorbeeld – Hillelaan 2022

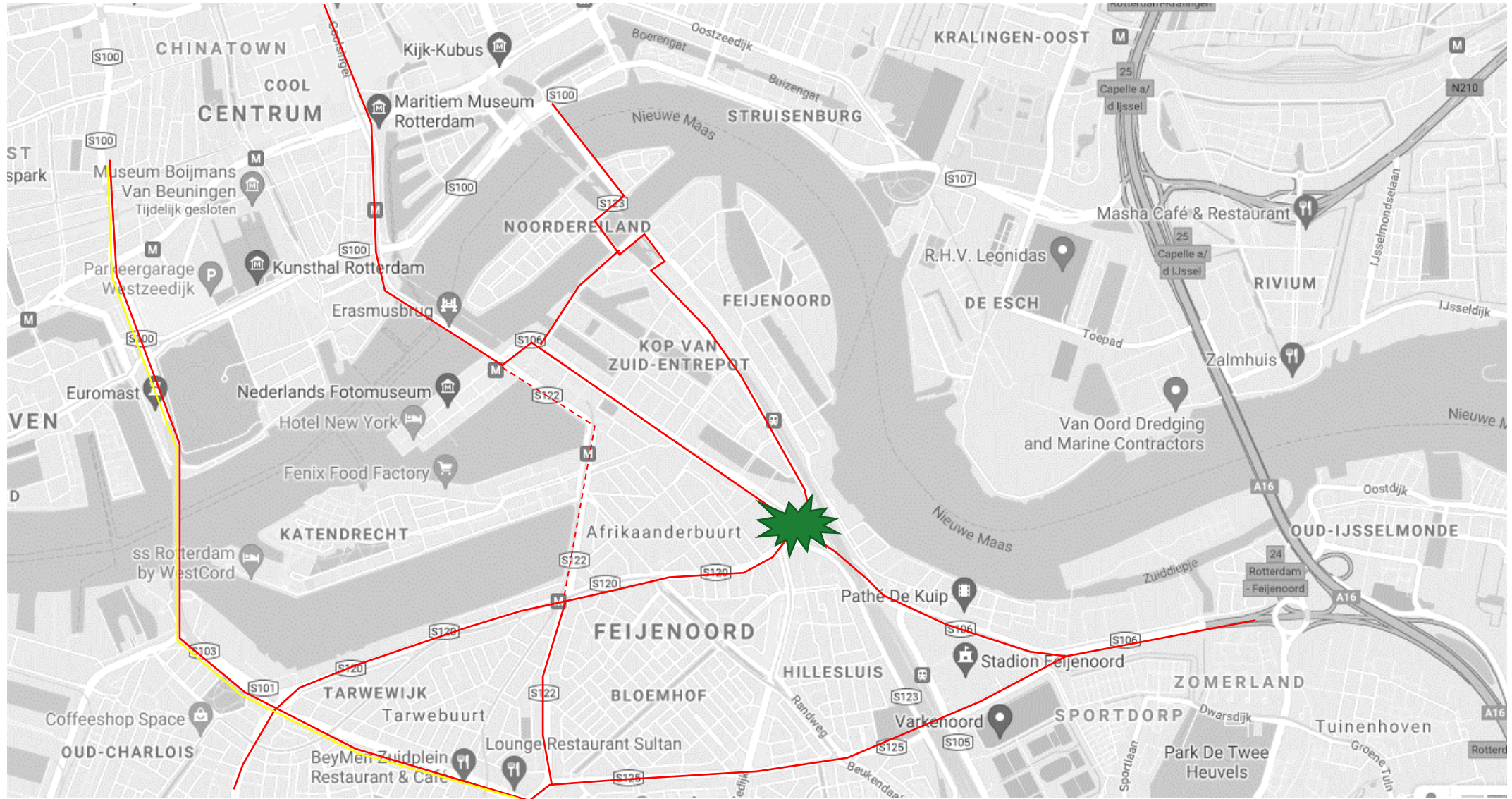
Voorbeeld – Roseknoop 2023

Renovatie Roseknoop

Van abstractie tot verkeersregie

Stedelijk Bereikbaarheid – Renovation Roseknoop

Voorbeeld – Roseknoop 2023

Overstappotentie 50+% obv korte ritten

- 0-7 km | 41%
- 7-15 km | 11%

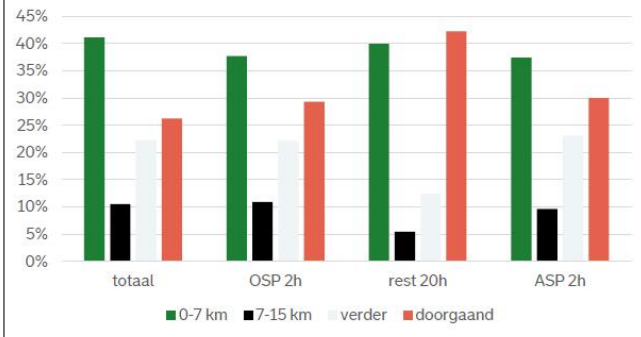
H-B met relatie Feijenoord

- IJsselmonde (binnen de ring) | 14%
- IJsselmonde (buiten ring) + Barendrecht + Ridderkerk (<7km) | 17%
- Centrum | 7%
- Drechtsteden (Dordrecht, Alblasserwaard, Drechtsteden) | 12%
- Kralingen, Prins Alexander, Capelle | 11%
- Charlois | 5%

Alle relaties met Roseknoop

- Doorgaand verkeer | 26%
- Korte ritten in Feijenoord | 8%
- Herkomst in Feijenoord | 34%
- Bestemming in Feijenoord | 32%

Aandeel per periode per afstandsklasse

Voorbeeld – Roseknoop 2023

9. Introductie plusroutes

Mensen maken gebruik van rustige wandelroutes, waardoor drukke hoofddassen - waar veel fiets- en wandel ongevallen plaatsvinden - verlicht worden. Dit zijn wandelroutes die veel gebruikt (kunnen) worden en die langs centrale voorzieningen en belangrijke verblijfsplekken lopen. Deze routes zijn bedoeld als alternatief voor functionele/directe routes. Denk hierbij op Zuid aan Oost-West routes zoals Lange Hilleweg, Valkeniersweide, Lede etc. Deze routes worden qua toegankelijkheid op zo'n niveau gebracht dat het voor iedereen een prettig begaanbare route is, ook voor een scootmobiel, rolstoel of kinderwagen. Door bijzondere bewegwijzering of herkenningspunten zijn deze routes snel te herkennen.

De plusroutes worden uitgevoerd volgens de in Rotterdam opgestelde plusrichtlijnen of toegankelijkheidsrichtlijnen. (Zie ook programma Rotterdam Loopt)

Wandelstimulering

Quick Win

Doelgroepen

Bewoners en werknemers (en bezoekers) uit heel Zuid die nu al wandelen en/of nu nog veel korte autoritjes maken en/of last hebben van OV uitval tijdens werkzaamheden.

R'Dam Zuid

Reizigers segmentatie

Inschatting Impact

De impact op bereikbaarheid en doorstroming is beperkt. Deze maatregel speelt hoog in op structurele gedragsverandering door het aanleren van nieuwe routines.

Intrinsieke motivatie van reizigers om hiervan gebruik te maken is leidend. Het doel is lopen makkelijker en aantrekkelijker maken om nieuw routinegedrag aan te maken. Ook als deel van de reis (lopen tussen OV of first/last mile lopen). Reizigers die door een onderbroken OV reis zouden

Opschaalbaarheid

Kan permanent gemaakt worden en uitgerold over de hele stad, moet wel op maat gemaakt worden per gebied, dus geen schaalvoordelen.

Herhaalbaarheid

Moet wel aangepast worden per locatie met routes en bewegwijzering.

Voorbeeld locaties

Locaties met goede Oost-West routes zoals Lange Hilleweg, Valkeniersweide, Lede etc

Type

Alternatieven (acties / programma's) om bereikbaarheid rond de bouwplaats en wegwerkzaamheden te verbeteren en reizen duurzamer te maken

Schatting kosten

Stappenplan op hoofdlijnen

Voorbereiding

- Impact-/ potentiescan uitvoeren
- Scope, doelgroepen en voorwaarden bepalen

- Route(s) in kaart brengen; digitaal of op papier
- Communicatieplan werving/campagne opzetten

1. Speed Pedelec actie

Mensen die een jaar lang ten minste 3 keer per week naar hun werk fietsen, krijgen 500 euro subsidie op de aanschaf van een speed pedelec. In combinatie met een eventuele vergoeding vanuit de werkgever

kan dit een mooie stimulans zijn om over te stappen. Met een app wordt gecontroleerd of deelnemers daadwerkelijk naar hun werk fietsen.

Minstens 3x p/w fietsen woon-werk

Fietsstimulering

Quick Win

Doelgroepen

Barendrecht
IJsselmonde
Albrandswaard
Ridderkerk

Feijenoord

Medewerkers die nu met de auto tot 30 km reizen van huis naar werk op Zuid en Noord zoals van Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk of IJsselmonde van/ naar Feijenoord

Reizigers segmentatie

Inschatting Impact

Fietsen op speed pedelec vervangt relatief lange autoritten (tot 30 km), dus grote impact op bereikbaarheid en doorstroming rond bijvoorbeeld de Roseknoop. Deze maatregel speelt hoog in op structurele gedragsverandering door het aanleren van nieuwe routines.

Opschaalbaarheid

Maatregel is goed opschaalbaar, met meer deelnemers niet meer 'inzet' aan de kant van werkgever of gemeente. De kosten per deelnemer zijn weinig opschaalbaar.

Herhaalbaarheid

Ja - makkelijk herhaalbare maatregel met weinig maatwerk

Stappenplan op hoofdlijnen

Voorbereiding

Impact-/ potentiescan uitvoeren
doelgroepen en voorwaarden

Uitvoering actie

- Deelnemer meldt zich aan op ways2go, via een link naar het aanmeldportal

Schatting kosten

Tips & tricks

Voorbeeld – Roseknoop 2023

- Fietsfeest
- Extra stop watertaxi
- Nieuwe lokale bus
- HUBS
- Directe alternatieven voor langzaam verkeer

Voorbeeld – Roseknoop 2023

- Fietsfeest
- Extra stop watertaxi
- Nieuwe lokale bus
- HUBS
- Directe alternatieven voor langzaam verkeer

Voorbeeld – Roseknoop 2023

- Fietsfeest
- Extra stop watertaxi
- Nieuwe lokale bus
- HUBS
- Directe alternatieven voor langzaam verkeer

Bijdrage aan succesvolle maatregelen

- Bestuurlijk draagvlak
- Ontwerp een robuuste veilige oplossing (hulpdiensten!)
- Aanvulling op gehele beleid
- Een sterke wil
- Vertel het eerlijke verhaal
- Beschikbaarheid inzet collega's

Waar lopen we nog tegen aan?

- Sentiment in de pers
- Sentiment op straat
- Draagvlak collega's (?)
- Tijdigheid intakeproces essentieel
- Financiële gevolgen (veroorzaker betaald)

Bereikbaarheidsorganisatie extern (Zuid Holland Bereikbaar)

Bereikbaarheidsaanpak Zuid-Holland
Conceptadvies d.d. 1 april 2020

Aanleiding grote vervangingsopgave

- Samenwerking voor minder hinder
- Stimuleren mobiliteitstransitie

Rotterdam 1 van de 7
moederorganisaties

Denk aan:

- Regioregie
- Verkeersmanagement
- Mobiliteitsmanagement

Advies In samenhang programmeren

Programma Zuid-Holland bereikbaar

Gezamenlijke aanpak minder hinder en duurzame gedragsverandering

Vragen & discussie

8 mei 2024

Jan Nieuwpoort, Anne Wiersma

**Gemeente
Rotterdam**